

בבית המשפט העליון בירושלים

רע"א 3094/11

בשיבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

1. אברהים פרהוד אבו אלקיעאן ואח'

2. עטווה עיסא אבו אלקיעאן ואח'

כולם ע"י ב"כ עוה"ד חסן גביארין ו/או סוהאד בשארה ו/או מאיסאנה מוראני ו/או סאוסן זהר ו/או אראם מחאמיד ו/או נדים שחאדה ו/או מונא תדאד.

מעדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל

רחוב יפו 94, ת"ד 8921, חיפה 31090

טל: 04-9501610; פקס: 04-9503140

המבקשים

- נגד -

מדינת ישראל – מנהל מקרקעי ישראל

ע"י פרקליטות המדינה, המחלקה האזרחית

רחוב קרית המדע 5, בניין B3, קומה 5

הר החוצבים, ירושלים 9777605

טל: 02-6362014; פקס: 02-6467038

המשיבה

תגובה והודעת עדכון מטעם המבקשים להודעה של המשיבה

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 10.06.2014 (להלן: "ההחלטה" או "החלטת בית

המשפט") מוגשת בזאת תגובה מטעם המבקשים להודעה של המשיבה מיום 05.10.2014 (להלן:

"ההודעה" או "הודעת המשיבה").

א. החלטת ביהמ"ש והישיבה בין הצדדים

1. בהחלטת בית המשפט הנכבד הנ"ל נקבע:

" העלינו בפני גורמי המשיבה את השאלה הבאה, בלא שניטע מסמרות: נוכח דברים שנאמרו מטעם נציגי המדינה בדיוני תכנון באשר לאפשרות לשילוב בתי מבקשים מסוימים בתכנון הכללי של היישוב בו מדובר, וכיוון שהיו לכאורה מן המבקשים שהגיעו בשעתו לשטח כבני רשות, האם ניתן להגיע לתיקון התכנית המפורטת באופן שיתן ביטוי לאמור [...] הצדדים מתבקשים לקיים ישיבה

משותפת בתקופה הקרובה כדי לבחון את האפשרות של ההסדר ברוח האמור".

2. בעקבות החלטה זו, קיימו הצדדים ביום 06.08.2014 ישיבה משותפת בנוכחות באי כוח הצדדים ובמשרדם של באי כוח המשיבה בירושלים והיא נמשכה קרוב לשעתיים (להלן: "הישיבה"). הצדדים ערכו ביניהם פרוטוקול מוסכם ותמציתי המתעד את הדיון והוא משתרע על 4 עמודים. פרוטוקול הישיבה אינו מצורף להודעה זו אך אין אצל המבקשים מניעה כלשהי להגיש אותו בפני בית המשפט הנכבד באם יתבקשו לעשות כן.
3. הישיבה חדדה יותר מפעם את הטענות שהעלו המבקשים במהלך הדיונים בפני בית משפט נכבד זה שכן גורמי המשיבה הבהירו בישיבה זו באופן שלא משתמע לשתי פנים ובלשון הברורה ביותר כי פינוי התושבים של עתיר-אם אלחיראן הינו מתבקש לא משום שישנה בעיה תכנונית כלשהי להכיר בכפר, ולא משום שנוכחותם והתיישבותם במקום פוגעת באינטרסים לגיטימיים של צדדיים שלישיים, וגם לא משום שמדובר בכפר לא מוכר – אלא כדי להקים יישוב חדש בשם "חירן".
4. בניגוד להחלטת בית המשפט הנכבד הנ"ל, גורמי המשיבה לא הציעו אף הצעה מלבד פינוי התושבים של עתיר-אם אלחיראן. זהו הפתרון האחד והיחיד שהוצע. הם טענו כי המדינה מתכוונת להקים יישוב חדש כללי במקום הנדון ועל כן על התושבים הבדואים להתפנות.
5. נציגי המבקשים הדגישו כי אין לתושבים של עתיר-אם אלחיראן שום מניעה להשתלב ביישוב החדש יחד עם אוכלוסייה חדשה אחרת וכי העיקר מבחינת התושבים הבדואים הוא שלא לפנות אותם. כמו כן, נציגי המבקשים הציעו שהם מוכנים לפנות לאנשי מקצוע עצמאיים ולהציע חלופה תכנונית שתאפשר גם הקמת היישוב החדש וגם תשלב את התושבים הבדואים. כמו כן, הם הבהירו כי הם עדיין מעוניינים להמשיך במו"מ אשר במהלכו יבחנו מגוון אפשרויות אשר ימנעו פינוי תושבי האזור, כהחלטת בית המשפט העליון. אולם, נציגי המשיבה כפי שעולה מהודעה שהגישו לבית המשפט אין הם רואים מקום להמשיך המשא ומתן.
6. בנוסף, נציגי המבקשים ביקשו במהלך הישיבה לדעת מדוע לא נשקלו האינטרסים של תושבי הכפר עתיר-אם אלחיראן להישאר במקומם כאשר ניתן לתכנן את המקום? מדוע נבחנה רק אופציית הפינוי המעדיפה אוכלוסייה עתידית ולא ידועה או מטרות של ייעור על אוכלוסייה קיימת היושבת במקום מזה שנים? מדוע תושבי עתיר-אם אלחיראן הבדואים לא יכולים להשתלב בתכנון? ומדוע הם לא יכולים להיות תושבי שכונות ביישוב החדש שהמדינה מתכננת להקים ולמה יש להעדיף לפנותם לטובת שטח "יער פארק מוצע" - והכל בהיתן העובדה שמדובר בתושבים היושבים מזה יותר מחמישים שנה במקום זה והם לא בבחינת פולשים אלא בני רשות כקביעת הערכאות דלמטה?

7. נציגי המשיבה הבהירו וללא היסוס ובצורה הכנה ביותר כי, אין מקום לשכונות בדואיות ביישוב החדש!! מדובר לטענתם ביישוב כללי ולא יישוב מעורב ושכונות בדואיות לא מתאימות לאופי הכללי והאוניברסאלי של היישוב החדש. נציגי המבקשים השיבו כי זה טיעון מפלה על רקע שיוך תרבותי והיבט ההדרה שלו הינו מובהק ביותר. הדברים מקבלים משנה תוקף מכיוון האוכלוסייה בנגב היא מעורבת והבדואים המהווים כמחצית מתושבי הנגב אינם בבחינת זרים ולכן האוניברסליות מטבעה מחייבת נוכחותם הטבעית ביישובים במיוחד כאשר מדובר במקרה ספציפי זה. אחרת, המשמעות האחת והיחידה ל"יישוב כללי" הוא יישוב ללא בדואים.

8. חשוב לציין כי מרבית הזמן של הישיבה הוקדש לשאלות הנייל ולא לסוגיות העוסקות בהפרעה לתכנון עתידי.

9. ובכל מקרה, וכאמור, נציגי המבקשים שציפו, בעקבות החלטת בית המשפט הנכבד הנייל, לשמוע חלופות אחרות מלבד הפינוי כהצעת בית המשפט הנכבד, הם שמעו את הנימוקים מדוע התושבים הבדואים אינם מתאימים ליישוב החדש המתוכנן.

ב. השאלה המשפטית המתחדדת

10. תוכן הישיבה יחד עם הדיונים הרבים בתיק זה, מבהירים כי התכלית של פינוי המבקשים מהכפר עתיר-אם אלחיראן הינה היום חדה וברורה יותר מכפי שהוצגה בהליכים בערכאות דלמטה. השאלה אינה עוד השאלה התכנונית כטענת המשיבה או שאלת ההכרה בשטח הכפר עתיר-אם אלחיראן כשטח למגורים אלא על אופיו של היישוב שיוקם וכן על אופייה של האוכלוסייה שתגורר בו.

11. השאלה המשפטית העומדת להכרעה בפני בית המשפט הנכבד הינה בתחום ההפליה וההדרה על רקע שיוך אתני-תרבותי: האם מותר לפנות את תושבי הכפר עתיר-אם אלחיראן, אשר מתגוררים במקום מזה 50 שנה כבני רשות, מתוך כוונה להקים יישוב חדש עתידי ללא בדואים או ליעד את השטח ליער פארק יער מוצע? האם זו לא תכלית ראויה לפנות תושבים היושבים במקום מזה יותר מחמישים שנה כדי להקים יישוב חדש במקומם או שטח יער פארק מוצע? האם חלופת הפינוי עומדת במבחן המידתיות המבקש לברר מדוע לא לשקול לפנות את השארית של התושבים הבדואים במקום יחד עם הקמת יישוב חדש שיהיו חלק ממנו וישתלבו כתושבים שווים יחד עם האוכלוסייה העתידית? הפתרון של המשיבה הוא הפתרון הבוחר בחלופה הקיצונית והדרסטית והפוגענית ביותר.

12. לעניין זה, המבקשים חוזרים על טיעוניהם כפי שנפרשו בהרחבה בבקשת רשות הערעור, בהודעת העדכון מיום 20.12.2013, בהשלמת הטיעונים מטעם המבקשים מיום 05.03.2014 והן אלה שנמסרו לבית המשפט בכל מסמך אחר או בעל פה.

13. לעניין אם-אלחיראן - הסוגיה אינה יותר שאלת ההכרה בכפר, וזאת משום שהמשיבה מודה היום כי מבחינה תכנונית יוקם במקום יישוב חדש בשם חירן. דהיינו, "המקום" קיבל מעמד תכנוני מוכר ותכנונית המתאר של היישוב חירן מלמדת באופן חד משמעי כי לא קיימת כל מניעה תכנונית להכיר באם-אלחיראן. כך שנשארה בפועל השאלה מי היא האוכלוסייה אשר תגור בשטח. ואכן במסגרת הגנתם בפני תביעות הפינוי, טענו המערערים לכל אורך ההליך כי בנסיבות העניין היה על המשיבה לבחון בראש ובראשונה את האופציה התכנונית של הכרה ושל הכשרת הכפר.

14. גם לעניין עתיר השאלה אינה עוד שאלת אפשרות ההכרה ביישוב מבחינה תכנונית. אומנם קיימת כיום תוכנית המיעד את השטח ל"יער פארק מוצע" (תכנית 264/03/11 "יער יתיר") אך כזכור, בשנת 2010 ובמסגרת הדיונים בהתנגדויות לתכנית מתאר מטרופולין באר שבע, קיבלה ועדת המשנה לנושאים עקרוניים (ולנת"ע) החלטה להכיר בעתיר כיישוב וזאת בהתבסס על המלצת החוקרת המקצועית שמונתה לדון בהתנגדויות לתכנית המטרופולין. החלטה זו נהפכה מספר חודשים לאחר מכן, בעקבות בקשת משרד ראש הממשלה לשקילה מחדש של הנושא, מהשיקול של "מדיניות ריכוז האוכלוסייה הבדואית". דהיינו, גם במקרה זה, השאלה אינה האם ישנה אפשרות להכיר ביישוב במיקום זה אלא האם בדואים הם אלה שצריכים לגור שם.

15. בישיבה הנ"ל ובמהלך הדיונים האחרים הודתה המשיבה כי למעשה היישוב החדש אינו מתאים לאוכלוסייה הבדואית מבלי לנמק מה הן סיבות אי ההתאמה מלבד השיוך האתני-התרבותי ומבלי לציין מדוע לא ניתן לתכנן את היישוב יחד עם השארית התושבים הבדואים (ראו: דברי ב"כ המשיבה במסגרת הדיון שהתקיים בפני בית המשפט הנכבד ביום 20.11.2013 וכן סעיף 4 לתגובת המשיבה מיום 14.1.2014). נימוקי נציגי המשיבה היום הינם הודאה מפורשת כי הרכיב התרבותי-האתני הינו הנימוק הדומיננטי והעיקרי לפינויים של המבקשים מכפרם שכן בנגב מתגוררות בעיקר שתי אוכלוסיות: היהודית והבדואית.

16. על עמדה זו אף חזרה המשיבה במסגרת ההודעה מיום 05.10.2014 בה היא ציינה מפורשות בפס' 22-21 כי:

"... הותרתם של מבני המבקשים כ"שכונה" בדואית בלב היישוב, תפגע מאוד במרקם היישובי ובאופיו. מאידך, יישוב כללי גם אינו מתאים לזה הרוצה להתיישב ביישוב בעל מאפיין דתי עדתי, חמולתי או שבטי, או לזה המבקש לשמר אורת חיים בדואיים". (ההדגשות לא במקור)

17. גישה זו אף בלטה במהלך הישיבה שהתקיימה בין הצדדים במהלכה כאמור נציגי המשיבה לא הועלו אף הצעה לעניין שינוי התוכנית המפורטת בצורה שתשלב את הבתים של מבקשים

מסוימים, כהחלטת בית המשפט הנכבד, אלא חזרו על עמדתם המקורית לפיה הפתרון היחיד המוצע לתושבים הבדואים של עתיר – אם אלחיראן הינו מעבר לחורה.

ג. ייחודו של המקרה והמסכת העובדתית הרלבנטית לצורך בחינת "התכלית הראויה" והמידתיות

18. המדינה בתשובתה מנסה לצייר תמונה כאילו המקרה שלפנינו הינו המקרה של כלל האוכלוסייה הבדואית בנגב וכי כל קביעה בתיק זה יש לה השלכות רחב ועל כן יש אסור במקרה של המבקשים לסטות מהכללים שנקבעו על ידי מועצת מקרקעי ישראל לפינויים ויישובם של תושבי הפזורה (פס' 4 לתגובה). משמעם של דברים שעמדת המדינה גם כיום היא שהפתרון היחיד המוצע לתושבי עתיר-אם אלחיראן, כחלק מהמדיניות המיושמת לגבי כלל הבדואים בנגב, הינו מעבר כפוי ליישוב חורה וזאת למרות ההחלטה הנ"ל של בית המשפט לעניין שקילת אפשרויות שילוב בתי מבקשים מסוימים בתכנון הכללי של היישוב ולמרות הישיבה המשותפת בין הצדדים.

19. המבקשים המדגישים כי כל מקרה אמור להיות נידון לגופו ובהתאם למערך העובדתי הרלוונטי והייחודי לו וזאת בדומה לכל עניין אחר שנידון בפני ערכאה שיפוטית. המקרה של עתיר-אם אלחיראן מיוחד בכך שהמבקשים הצליחו להוכיח, משפטית, שהם אכן בני רשות בשטח. על כן, גישתה של המשיבה הינה גורפת שכן היא מבקשת להסיק, ישירות, מהמקרה שלפנינו ומההכרעה בו לעניין מקרים עתידיים אחרים ככל שאלה יגיעו לבית המשפט.

20. עובדות המקרה כפי שהוכחו בערכאות קמא הינן שהכפר הבלתי מוכר עתיר-אם אלחיראן הוקם בשנת 1956 על פי הוראות הרשויות המוסמכות, היינו המושל הצבאי בנגב, אשר העביר את בני שבט אבו אלקיעאן לאזור יער עתיר. בני שבט אבו אלקיעאן התיישבו באזור והקימו שתי שכונות, עתיר - בה מתגורר המבקש מס' 1, ואם-אלחיראן - בה מתגורר המבקש מס' 2.

21. על כן, המבקשים אינם בגדר פולשים אלא הם בני רשות לכל דבר ועניין כקביעת בית משפט השלום:

"נראה, כי מעמדם של הנתבעים במקרקעין, הינו אכן מעמד של בני רשות, שכן ישבו במקרקעין במשך שנים, בידיעת המדינה ובהסכמתה, ואולם, בניגוד לטענת הנתבעים, לפיה מדובר ברשות שניתנה בתמורה, הרי לכל הפחות בזמנים הרלוונטיים לתביעה, מדובר ברשות שניתנה חינם."

(ת"א (שלום ב"ש) 3326/04 מדינת ישראל נ' אבו אלקיעאן, פס' 11 (פורסם במאגרים, 30.09.2009)).

קביעה זו אומצה גם כן על ידי בית המשפט המחוזי בהליכי הערעור:

"המערך העובדתי המצטייר הינו זה של העתקת מקום מושבם של המשפחות, לאתר הנדון, לפני עשרות שנים, ברשות, ואף בדרישת, הרשויות המוסמכות. לימים, ומשיקולים שונים, הוחלט לבטל את ההרשאה, ולהביא לפני השטח.

בהינתן עובדות אלה, שפסק הדין קמא מאזכר וקובע אותן כבלתי שנויות במחלוקת, יוצא, שמלכתחילה, כתב התביעה שהמשיבה הגישה, והמציג עילה של פלישה "סטנדרטית", ותפיסת חזקה ללא הרשאה כלשהי, לא תאם את מערך העובדות כהווייתן, ולא שיקף את המציאות המורכבת ואת הנסיבות הלא שיגרתיות, שפסק הדין קמא קובע, אלה שגם פורטו לעיל בחוות הדעת של כב' השופטת ברקאי בהליך הנוכחי. על הצגת הדברים בצורה לא שלמה ומדוייקת בכתב התביעה, יש להצר."

(ע"א (מחוזי ב"ש) אבו אלקיעאן נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים, 28.02.2011))

22. עובדות אלה הפכו לעובדות חלוטות שאין לערער עליהן. מסקנה זו מקבלת משנה תוקף היות מדובר בערעור שני ברשות שאמור לעסוק בשאלות משפטיות עקרוניות ולא לדון מחדש בסוגיות עובדתיות שכבר הוכרעו על ידי הערכאות קמא שכן אין זו דרכה של ערכאת הערעור.
(ראו למשל: ע"א 296/82 נבנצאל נ' ג'רסי ניוקליאר- אבקו איזוטופזס אינק., מ(3) 281, 305 (27.05.1986)).

23. על כן, יש לדחות מכל וכל את ניסיונותיה של המשיבה לערער על קביעות אלה ובמיוחד את הטענה שהעברת התושבים נעשתה לאזור עתיר ולא לאם-אלחיראן (פס' 2 לתגובה). הטענה בדבר היות המבקשים בני רשות שהועברו לשטח בו הם מתגוררים מאז בחוראות המדינה כבר הוכרעה על ידי בית המשפט הן ביחס למבקש 1 - המתגורר בעתיר והן ביחס למבקש 2 - המתגורר באם-אלחיראן.

24. למעלה מן הצורך, ידגישו המבקשים כי הן עתיר והן אם-אלחיראן נמצאים באותו איזור הנקרא "יער עתיר" אליו התייחס המכתב של מר לובראני עליו התבסס, בין היתר, בית משפט השלום בקובעו שהמבקשים הינם בני רשות בקרקע.

25. כמו כן, תמוהה עד מאוד טענתה של המשיבה לפיה "המדינה אינה סבורה שיש בקביעות שבפסק הדין כדי להציב בפניה הנחה שכזו, האמורה להנחותה במישור התכנוני" (פס' 5 לתגובה). שהרי כלל יסוד במשפט המינהלי הוא שכל מעשה מינהלי תקין אמור להתבסס על מתן משקל ראוי לכל השיקולים הרלוונטיים, ולהם בלבד. הליכי התכנון אינם נעשים בריק. המצב העובדתי בשטח, התנהלות המדינה במשך שנים וחובת ההגינות המוטלת על הרשות ביתסה לאזרחיה, הינם

שיקולים רלוונטיים שיש לתת להם משקל גם בהליכי התכנון ובצורה יותר חריפה בהוצאת צווי פינוי והריסה למרות קיומה של אפשרות תכנונית להכיר במבנים.

ד. הטיעון התכנוני

26. המדינה בתשובתה מלינה על כך שהמבקשים לא תקפו את החלטת הממשלה על הקמת יישוב במקום וכן נגד תכנית המתאר המחוזית תמ"מ 27/14/4 ותוכנית המתאר המקומית המפורטת וכי הליך אזרחי זה אינו האכסניה הנכונה לטענות אלה (פסי' 7 ו-23 לתשובה).

27. דהיינו, המשיבה מנסה לתחום את המחלוקת בין הצדדים בתיק דנן כאילו אמורה היא להתנהל בפני ערכאות התכנון. זהו ניסיון תמוהה ביותר לנוכח כך שהמשיבה היא זו שיזמה את הליך הפינוי מושא התיק דנן, וזאת במקביל לתחילת הליכי התכנון באזור.

28. להבהרת נקודה זו נציין, כי אף אם נניח כי המבקשים היו "זוכים" בהליכי התכנון, דהיינו בתי תושבי אם-אלחיראן לא היו מיועדים להריסה לפי תכנית המתאר של חירן ואיזור עתיר היה מוגדר כאזור חיפוש בתכנית מטרופולין באר שבע, הרי שאין הדבר יכול להוות מגן מפני תביעות הפינוי הנ"ל.

29. במילים אחרות, אף אם המבקשים היו מקבלים את כל מבוקשם התכנוני במסגרת ההתנגדויות אשר הגישו הם לתוכניות המתאר השונות, עדיין יכולה הייתה המשיבה לתבוע את פינויים. יחד עם זאת, תביעות הפינוי שהוגשו נגד המבקשים אינן יכולות להיבחן באספקלריה של המשפט המנהלי ללא בחינת המצב התכנוני באזור שאת פינויו מבקשת המשיבה, וזאת במסגרת בחינת שיקולי הרשות בפועלה לפינוי האוכלוסייה המקומית בכפר, אותה רשות אשר ביקשה והתירה למבקשים להתיישב על אותם מקרקעין.

30. בניגוד למה שהמשיבה מנסה להציג אין עניינו של ערעור זה בפתירת הליכי התכנון מחדש. ערעור זה בוחן את חוקיותה וסבירותה של החלטה של המשיבה לפנות את המשיבים מבתיים ובכך לבטל את הרשות שניתנה להם להתיישב בקרקע לפני יותר מ-50 שנה. החלטה זו, והשיקולים שהנחו את הרשות בקבלתה, יבחנו לאור מכלול הנסיבות העובדתיות והנורמטיביות של המקרה. לשם הוכחת סבירות החלטה וכן קיומו של אינטרס חיוני המצדיק את ביטולה של הרשות, יש לבחון, בין היתר, את התוכניות החלות על הקרקע המפונה ולאיזה שימוש היא מיועדת.

31. דהיינו, בית המשפט בחליך זה אינו יושב כערכאת ערעור על התוכניות החלות על שטח הכפר עתיר-אם אלחיראן, ואין הוא נדרש לבחון אותה לגופה. ההתייחסות לתוכנית ולייעוד של הקרקע המדוברת נעשה רק אגב בחינת שיקוליה של המשיבה בהחלטה לבטל את הרשות שניתנה למשיבים. ככל שבית המשפט יחליט שאכן מדובר ברשות חזירה, יידרש לבחון האם ההחלטה של

המשיבה לבטל את הרשות, בין היתר לאור המצב התכנוני, הינה סבירה וחוקית. וככל שבית המשפט יחליט שהרשות אינה הדירה, הוא לא יבטל או יערוך שינויים בתוכניות לאור זאת, אלא יידרשו מוסדות התכנון לבחון את התוכניות ולשנותן בהתאם להכרעה החדשה.

32. יתרה מכך, העותרים מבהירים שלא היה להם על מה להלין נגד החלטת הממשלה או תכנית המתאר המחוזית המייעדות את השטח למגורים שהרי באף אחת מהן לא נקבע כי מדובר ביישוב "יהודי" או כי עליו להיות מוקם על הריסותיו של הכפר אם-אלחיראן. היום המשיבה מודה באופן ברור ביותר כי הכוונה היא פינני על רקע שיוך אתני-תרבותי למען הקמת יישוב אחר דבר שהיא בעצמה לא ציינה מפורשות ובאופן החד הזה בפני רשויות התכנון.

33. לעניין עתיר, יעדכנו המבקשים כי הוגש מטעמם ערר נגד תוכנית 264/03/11 "יער עתיר". ביום 20.10.2014 החליטה ועדת המשנה לעררים לדחות את הערר. עם זאת, היא החליטה לגרוע את סעיף 6.2 לתכנית הקובע כי הוועדה המקומית רשאית להורות על הריסת המבנים במידה ותידרש הריסתם. המבקשים בוחנים בימים אלה האם ואיך להמשיך באפיקים המשפטיים לעניין זה.

== מצ"ב העתק מהחלטת ועדת המשנה לעררים מיום 20.10.2014 לעניין תוכנית מס' 264/03/11 "יער עתיר" והמסומן כנספח א'.

34. כמו כן, הטיעון של המשיבה לפיו קיומם של בתים במקום מסוים מהווה שיקול שלילי נגד הסדרת הבתים וזאת בשם ההגנה על שלטון החוק ואי עידוד עברייני בנייה (פס' 15) יתכן והוא רלוונטי, אם בכלל, כאשר עסקן בעברייני בנייה "רגילים", כלומר כאלה שבנו בניגוד לתוכנית מתאר קיימת, אך אין הוא רלוונטי לגבי תושבים שנתבקשו על ידי רשויות המדינה לגור במקום מסוים מבלי שהמדינה דאגה להכין תכנון כלשהו לאזור כך שכל בנייה שהיא באזור זה הינה מטבע הדברים בנייה לא חוקית.

35. לא רק זאת, אלא שבמקרה שבו נבחנת אפשרות ליישב אוכלוסייה מסויימת, הרי שיקול זה דווקא פועל לטובת ההכרה בבניינים הקיימים. לעניין זה, המבקשים יפנו להחלטת הנ"ל של ועדת המשנה לעררים בעניין "יער עתיר" לפיה:

"עובדת ישיבתם של קבוצת בני אדם במקרקעין שנערך בו תכנון, אף אם אחזיתם בקרקע הינה ללא היתר ואיננה כדין, עשויה לשמש בנסיבות מסוימות, גם אם הריגות, שיקול מכלל השיקולים שבתכנון המקרקעין, בכפוף להלכות הנוהגות לגבי הכשרת בנייה בלתי חוקית [...] ודאי כך הדבר עת נדון פיתרון מערכתית לחתיישובות הפזורה הבדואית, כפי שניתן ללמוד מן הדיונים שנערכו בפני הולנת"ע ובעקבות דברים שנאמרו בדוח גולדברג ובוועדת היישום" (פס' 77 להחלטה)

36. בהקשר זה, יעדכנו המבקשים, כי כבי' השופט שהם דחה ביום 14.09.2014 את בקשת רשות הערעור (רע"פ 3082/14) שהוגשה על ידי תושבי עתיר-אם אלחיראן נגד צווי ההריסה שהוצאו במעמד צד אחד לפי ס' 212 לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965. צווי ההריסה מתבססים על אותה תשתית עובדתית כמו המקרה שלפנינו וחלקם אף מתייחסים לבתיהם של חלק מהמבקשים בתיק דנן המתגוררים באם אלחיראן. ביום 22.10.2014 הגישו המבקשים באותו תיק בקשה לעיון חוזר וביטול החלטה וכן למתן הוראה על איחור דיונים עם תיק זה מהטעם שההתפתחויות שהיו בתיק זה לא היו בפני כבי' השופט שהם עת נתן את ההחלטה וכי החלטתו פוגעת בהרמוניה המשפטית ויוצרת מצב אבסורדי בו ישנה אפשרות שמצד אחד תידרש המדינה לתכנן את הכפר עתיר-אם אלחיראן ולהימנע מפינוי תושביו אך מצד שני קיימים צווי הריסה בתוקף כנגד המבנים. ביום 23.10.2014 בקשה זו נדחה על ידי כבי' השופט שהם. תושבי הכפר שוקלים בימים אלה את האפיקים המשפטיים העומדים לרשותם בכלל זה האפשרות לפנות לבית המשפט הגבוהה לצדק כנגד ההחלטה.

== מצ"ב העתק מהחלטת כבי' השופט שהם מיום 14.09.2014 לדחות את בקשת רשות הערעור בתיק רע"פ 3082/14 והמסומן כנספח ב'.

== מצ"ב העתק מהבקשה של התושבים מיום 22.10.2014 לבטל את ההחלטה והמסומן כנספח ג'.

== מצ"ב העתק מהחלטת כבי' השופט שהם מיום 23.09.2014 לדחות את הבקשה הני"ל והמסומן כנספח ד'.

לסיכום,

37. לבסוף, המבקשים מבקשים להזגיש שהשאלה המשפטית העומדת בפני בית המשפט הנכבד הינה שאלת ההצדקה לפנות את תושבי עתיר-אם אלחיראן למרות היותם בני רשות הגרים בקרקע מעל ל-50 שנה, וזאת אך ורק משיקולים תרבותיים-אתניים שכן אין המדינה מעוניינת שישתכנו במקום אזרחים בדואים?

38. המבקשים חוזרים על כל הטענות שהם העלו במסגרת ההליך בכללם הטיעונים המנויים בתגובה זו ומבקשים מבית המשפט הנכבד להיעתר לערעור זה ולבטל את צווי הפינוי נשואו.

מאיסאנה מוראני, עו"ד

סוהאד בשארה, עו"ד

חסן גיבארין, עו"ד

ב"כ המבקשים

חיפה, 16.11.2014.

נספחים

העתק מהחלטת ועדת המשנה לעררים מיום 20.10.2014 לעניין תוכנית מס' 264/03/11 "יער יתיר"	נספח א'
העתק מהחלטת כב' השופט שהם מיום 14.09.2014 לדחות את בקשת רשות הערעור בתיק רע"פ 3082/14.	נספח ב'
העתק מהבקשה של התושבים מיום 22.10.2014 לבטל את ההחלטה.	נספח ג'
העתק מהחלטת כב' השופט שהם מיום 23.09.2014 לדחות את הבקשה.	נספח ד'

נספח א'

נספח א

מדינת ישראל
משרד הפנים
המועצה הארצית לתכנון ולבנייה
ועדת משנה לעררים

כ"ז תשרי תשע"ד
21 אוקטובר 2014
תכ 2014-85884

לכבוד

חברי הוועדה:

גבי מיכל פליגלר, עו"ד – יו"ר ועדת המשנה לעררים נציגת שר המשפטים
גבי מיכל מרייל- מ"מ מנהלת מינהל התכנון
מר עמיר ריטוב-ראש מועצה אזורית לב השרון
מר נתן אל נתן-סגן ראש עיריית תל-אביב

העוררים:

עמותת במקום – מתכננים למען זכויות תכנון- ע"י מר סוזר יהודקין
עדאלה- המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל- ע"י ב"כ עו"ד ס. בשארה

משיבים:

הוועדה המחוזית לתו"ב- מחוז הדרום
הוועדה המקומית לתו"ב- מיתר, אבו בסמה, תמר, שמעונים
קק"ל- גבי ענת גולד- מנהלת מחלקת תכנון – מרחב דרום

שלום רב,

הגדון: החלטת תכנית מס' 11/03/264- יער יתיר (ערר 4/13)

מצ"ב החלטת ועדת המשנה לעררים מיום 20.10.2014, חתומה בידי היו"ר.

הדיון התקיים ביום 17.7.2014 .

בברכה,
שולמית שוץ
ב/ שלומית חן
ממונה ארצית לעררים

העתקים:

אדרי אליסיה טיבר- מתכנתת מחוז הדרום
אדרי עלי פורטי- סגן מנהלת מחוז הדרום
מר דב גלברט- לשכת התכנון המחוזית- מחוז הדרום
עו"ד זיינה ירום וייזנר- יועצת משפטית לוועדה המחוזית לתו"ב – מחוז הדרום
אדרי אברהם אדלשטיין-מתכנן התכנית
מר חגי סלע- רמ"מ מחוז דרום

הקריה, ☒ רח' קפלן 2, ת.ד 6158, ירושלים 91061, ☎ טלפון: 6701535-02

מדינת ישראל
משרד הפנים
המועצה הארצית לתכנון ולבניה
ועדת המשנה לעררים

ערר 4/13

- העררים:
1. אבו אלקיעאן טאלב ועוד 28 אח'י
 2. במקום - מתכננים למען זכויות תכנון (ע"ר)
ע"י ב"כ עו"ד סוהאד בשארה, מרכז עדאלה
וע"י מר סזאר יהודקין, עמותת במקום

- נ ג ד -

- המשיבים:
1. הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז דרום
ע"י ב"כ ענה"ד דיינה ירום-ריזונר
 2. הועדה המקומית לתכנון ובניה מיתר
 3. הועדה המקומית לתכנון ובניה שמעונים
 4. הועדה המקומית לתכנון ובניה אבו בסמה
 5. הועדה המקומית לתכנון ובניה תמר
 6. קרן קיימת לישראל

חברי ועדת המשנה לעררים: עו"ד מיכל פליגלר (שטיין) - יו"ר, גב' מיכל מריל, מר עמיר ריטוב,
מר נתן אל נתן.

החלטה בעניין תוכנית מפורטת 264/03/11 - "יער יתיר"

בפנינו ערר שהוגש לאחר נטילת רשות מאת יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז דרום מכוח סמכותו לפי סעיף 110(א)(2) חוק התכנון והבניה תשכ"ה - 1965 (להלן - החוק), כנוסחו באותו מועד, להלן - החוק.

ביסוד הערר החלטת ועדת משנה להתנגדויות בוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז דרום (להלן - הוועדה המחוזית) מיום 10/12/12, על פיה אושרה תכנית מתאר מפורטת 264/03/11, יער יתיר, להלן - התכנית, תוך דחיית התנגדות העוררים, להלן - החלטה.

הרקע התכנוני והעובדות הדרושות לדיון

1. מטרת תכנית יער יתיר 264/03/11 נשוא הערר, להלן - התכנית, בפירוט מתחמי היער והוספת שטחי יער ועדכון תמ"א 22, להלן גם - התמ"א, ביחס למצב התכנוני המאושר והגדרת פעילויות קולטות קהל והגישה אליהן.
2. ביסוד המטרות של התמ"א, להגדיר ולקבוע את שטחי היער בישראל מצד אחד, ולקבוע את הפעולות המותרות בשטחי יער מאידך, תוך פרישת הגנה ממשית על קיום היערות המקבלת ביטוי בהגבלת היקף השטח הניתן לשינוי ליעוד אחר מאשר יער וקביעת סייגים ומגבלות, וזאת לאחר תהליך תכנוני ראוי [בכפוף להתרת שימושים מסוימים בשטח יער לצורכי ביטחון, הקמת מתקני תשתית ודרכים].
3. התכנית נשוא דיונו מתפרשת על פני כ - 125,000 דונם ומסדירה שטחי יערות, שטחים חקלאיים, שטחי מחצבות, דרכים ועוד ונועדו לדייק את ייעודי הקרקע לפי התמ"א.
4. התכנית נמצאת ממזרח לבאר שבע, בחלק הצפוני של מחוז דרום וסמוכה לשובים חורח ומיתר.
5. תמ"א 22 מהווה חלק אינהרנטי מטבעת השטחים הפתוחים המקיפה את העיר באר שבע ויוצרת את המסדרון האקולוגי בצפון המטרופולין ובכך נוצרת שמירה מרבית על רצף שטחים גדולים להגנה על משאבי הטבע והנוף של המטרופולין.
6. ביום 8/6/09 החליטה ועדת משנה של הוועדה המחוזית על הפקדת התכנית בתנאים.
7. ביום 12/10/10 הובאה התכנית לדיון בולנטי, במסגרתה נדון יחס התכנית לתמ"א 22, לתמ"מ 14/4 וכן נדרש אישורה על פי סעיף 6(א)(2) לתוספת הראשונה לחוק, נוכח שינוי יעוד שטחים חקלאיים ליער.
8. הולנטיי אשרת את שינוי יעוד השטחים החקלאיים ליער וכן אשרת את השינויים שהתבקשו לפי התמ"א, אשר בעיקרם נוגעים לקביעת יעוד חקלאי בשטח היער וכן שינוי סיווג שטחי יער, וכן הורתה על עריכת תיקונים, הוספות והבהרות בהוראות התכנית.

9. עם השלמת תנאים והפקדת התכנית, הוגשו לוועדת משנה להתנגדויות בוועדה המחוזית עשר התנגדויות, אשר נדונו ביום 11/6/12, לאחר שבישיבת קודמת הוחלט, בסופו של דבר, שלא למנות חוקרת לשמיעתן על פי סעיף 107א לחוק.
10. בתום ישיבה זו הוחלט על קיום ישיבה פנימית וכן הורתה הוועדה למגישת התכנית, קרן קיימת לישראל, להלן – קק"ל, להגיש פירוט בנוגע להתאמת התכנית לתמ"א בעניין גריעה משטחי היער השונים בהתייחס לסוגיו, קבוצה א' וקבוצה ב', בהתאם להוראות התמ"א.
11. הפירוט המבוקש הועבר לוועדה וכן לעוררים, בהתאם להחלטת ועדת המשנה להתנגדויות, להלן – הוועדה, אשר מסרו עמדתם מיום 2/8/12.
12. ביום 10/12/12 החליטה הוועדה בהתנגדויות שהוגשו לתכנית, תוך שהיא מאשרת את התכנית, בכפוף לשינויים שהורתה לערוך בה, לאור קבלת חלק מן ההתנגדויות.
13. באשר להתנגדות העוררים, החליטה הוועדה כך –

"להתנגדות תושבי עתיר-

הוועדה מחליטה לדחות את ההתנגדות.

יצויין, כי כפי שעולה מכתב ההתנגדות, היא נכתבה עוד בטרם פורסמה למתן תוקף תמ"מ 23/14/4, אשר קבעה את מגמות התכנון המחייבות בשטח התכנית, ואשר הכריעה במסגרתה ואשר הכריעה במסגרתה הפרעות תכנוניות אף בסוגיות שעלו במסגרת התנגדות זו.

במסגרת שינוי 23 לתמ"מ 14/4, עלתה השאלה בדבר יעוד השטח נשוא ההתנגדות, באופן שיאפשר הקמת יישוב בעתיד במיקום זה, והדרישה נדחתה.

למעשה, ההתנגדות לתכנית זו מהווה נסיון לעקוף את קביעת התמ"מ בעוד שתכנית המיתאר המקומית דינן לעלות בקנה אחד עם הוראות התמ"מ ותמ"א 22. מכאן, אף טענות המתנגדים בדבר פגיעה בזכויות יסוד חוקתיות מקומן היה בקשר עם התמ"מ, ולא אגב תוכנית זו, אשר מיישמת את התמ"מ.

יעודי הקרקע בשטח נשוא ההתנגדות, גם כיום, אינם מאפשרים הקמת יישוב /אנו מגורים בשטח.

באשר לטענות הקנייניות שנטענו, ביחס לזכויות המתנגדים - יאמר כי הועדה אינה נכנסת לסוגיית הזכויות בקניין. ואולם, זכויות אלה כפופות בכל מקרה ליעודי הקרקע השונים בשטח, ואינם מקנים זכות למגורים, כאמור לעיל.

בנסיבות אלה, אף טענת המתנגדים לעניין הכללת סעיף המאפשר הריסת מבנים קיימים בשטח התכנית, לשם מימושה, דינה להידחות, שכן בניית מבנים למגורים בשטח זה אינו חוקי.

14. בעקבות נטילת רשות יו"ר הועדה המחוזית, מיום 3/2/13, הוגש הערר.

שינוי מס. 23 לת"ט 14/4 - תכנית מטרופולין באר שבע

15. תמ"מ 14/4/23 הינה תיקון לתכנית מטרופולין באר שבע אשר נדרשה באופן מעמיק ויסודי לסוגיית התיישבות הבדואים שם, תוך שהוגדרה והורחבה האפשרות להקים יישובים לפזורה. התכנית פורסמה למתן תוקף ביום 8.8.12.

16. תמ"מ 23/14/4, להלן גם - התמ"מ, מגדירה את מרחב הפתרונות להסדרת התיישבות הבדואים בנגב, תוך הבטחת הצרכים הכלל-ארציים והמטרופולינים לדור הנוכחי ולדורות הבאים. התפישה שעליה מבוססת התמ"מ הינה שיש לאפשר מגוון רחב של פתרונות התיישבות, לרבות, הסדרת התיישבות בלתי מוסדרת של בדואים בנגב באזור מושבה או בקרבה מיידית, במקרים המתאימים. כך, קובעת התמ"מ איזור נרחב המוגדר במסגרתה כאזור ינוף כפרי חקלאי משולב, שנועד להבטיח גמישות תכנונית, כך שבבוא העת ניתן יהיה לאשר תכניות שמאפשרות התיישבות חדשה והרחבת התיישבות קיימת, ללא צורך בעריכת שינוי לתמ"מ, בתכניות מתאר באישור הועדה המחוזית.

17. חולנת"ע הביעה דעתה בדבר חשיבות תכנית זו אשר מטרתה להפוך את הנגב הצפוני למרחב מטרופוליני שחעיר באר שבע במרכזו, תוך יצירת שיתוף תפקודי-חברתי-כלכלי בין היישובים והאוכלוסיות המצויים בו והפילכתו למטרופולין מגובש, מאורגן ואיכותי, כמוקד משיכת המהוות תחרות למרכז הארץ, תוך חיזוק ותרומה לפריפריה [החלטת חולנת"ע מיום 20/7/10].

18. בסופו של יום, נקבע כי מתחם עתיר, הנכלל בשינוי 23 לתמ"מ, לא יוגדר כיינוף כפרי חקלאי משולב" המהווה מרחב חיפוש, בו ניתן לקדם הליכי תכנון להסדרת החתיישבות הבדואית באופן גמיש, כמוסבר מעלה. לפיכך, ייעודו על פי התמ"מ נותר כיעוד אזור נופש מטרופוליני ויער פארק מוצע.

19. מן הראוי לעמוד על הדרך שעברה הולנת"ע עד להכרעה זו; ביום 7/11/06 הסמיכה המועצה הארצית את הולנת"ע להפקיד את תמ"מ 14/4/23 וזו הופקדה במאי 2007. לתכנית מונתה חוקרת, גבי תלמה דוכן, לחלן – החוקרת, ששמעה את המתנגדים והכינה דוח לולנת"ע ובו רקע כללי לתכנית, התייחסות לסוגיית הסדרת החתיישבות חבדואית וכן נושאים נוספים.
20. ביום 20/7/10 התקיים המשך דיון בהמלצות החוקרת. לענין עתיר, הוחלט להותיר את סימונו "בסמל של "אזור נוף כפרי חקלאי משולב" במטרה לאפשר בחינת הסדרת תכנונית של המצב הקיים, וככל האפשר ללא הרחבתו, לאור רגישות השטח...". [עמ' 24 לפרוטוקול הולנת"ע מאותו מועד].
21. ביום 16/11/10 התקיים, לבקשת נציג משרד רוה"מ בועדה, דיון חוזר בולנת"ע, נוכח קיומו של מידע נוסף שלא עמד בפניה בדיון הקודם [מיום 20/7/10]. זה המקום להזכיר כי בין עריכת הדוח של החוקרת ובין מועד הדיון בולנת"ע, חלפו כשנתיים, במהלכן נוצרו עובדות נוספות, רלוונטיות לדיון.
22. נקדים ונציין, כי מרכז עדאלה, אשר מייצג את העוררים בפנינו, השמיע התנגדותו לתיקון לתמ"מ בפני החוקרת.
23. בעקבות הכוונת לקיים דיון חוזר, פנה מרכז עדאלה לולנת"ע בבקשה שלא לקיים את הדיון ולאפשר למתנגדים להשמיע דברם. היועץ המשפטי לועדה קבע כי "המתנגדים נשמעו בקשב רב על ידי החוקרת ועמדותיהם הוצגו לולנת"ע על ידה בדיונים שהתקיימו...מכל מקום, החוקרת...הוזמנה היום על מנת להציג את עמדת המתנגדים. לפיכך, משם שלולנת"ע היתה הסמכות להחליט בתוכנית בדיונים הקודמים כך גם סמכותה בעת...". והוחלט על קיום הדיון.
24. במסגרת הדיון, פרש נציג משרד רוה"מ את המידע החדש הרלוונטי לדיון, כך –

"מציאת פתרונות ראויים ומוסכמים לסוגיית הפזורה
 הבדואית בנגב הינה מורכבת באופן ייחודי. לפיכך, משרד
 ראש הממשלה לקח על עצמו את המשימה ועוסק בכך
 ישירות. אבקש להבהיר כי אינני מטפל בנושא זה באופן
 אישי, אך הנושא נבדק ונמסר לי כדי להציג בפני הועדה.

מדינה ישראל, באמצעות דו"ח גולדברג וועדת היישום,
 מחויבת למציאת פתרונות לסוגיית הפזורה. תוך כך נערך
 משא ומתן אינטנסיבי עם נציגי הפזורה בנקודות אלו.
 לענין התושבים באזור עתיר ואזור תל ערד, התקבלו
 הסכמות המקובלות על התושבים והפזורה. על פי הסכמות
 אלו, המדינה השקיעה מיליוני שקלים בהכשרת שטחים

ותשתיות לבנייה, לרבות מגרשי מגורים, באל חורה עבור
תושבי עתיר ותל ערד.

אנו סבורים כי החלטת הולנת"ע לסמן בעתיר ותל ערד
אזורי חיפוש עשויה להוות איתות שהמדינה נסוגה
מההסכמות שהתקבלו ומכוונתה לכנס את תושבי אזורים
אלו לאל חורה. אנו מבקשים לשנות את החלטת הולנת"ע,
כך שיתאפשר הליך מיצוי המשא ומתן עם המשפחות
המיועדות למעבר על פי ההסכמות שהתקבלו.

נבקש להבהיר כי משרד ראש הממשלה תומך בקביעת
אזורי החיפוש שבתוכנית, כמטרה להסדיר את 28
המקרים, כפי שאישרה הולנת"ע, למעט שני מקרים
אלו."

25. בתום הדיון החוזר החליטה הולנת"ע כי אין מקום לאפשר את שטח החיפוש
במתחם עתיר ותל ערד ולדחות המלצות החוקרת לעניין זה. החנמקות שניתנו
על ידי הולנת"ע לשינוי החלטתה חן אלו:

1" בפני הולנת"ע הובאה בקשת נציג משרד ראש
הממשלה לקיים דיון חוזר בתוכנית וכן בקשתו
שלא לקבוע את עתיר ותל ערד כמרחבי חיפוש
והנימוקים להם.

2. הולנת"ע שוכנעה כי המידע שהוצג בפניה -
ובכללו הבשלת משא ומתן בין המדינה לבין נציגי
הפזורות והשקעה ניכרת של משאבים תקציביים
ע"י המדינה על מנת לקדם פיתוח באל חורה,
בהתאם להסכמות שהתקבלו - הינו מידע נוסף
ומהותי, המצדיק קיום דיון חוזר בתוכנית
ובהחלטות שהתקבלו בנושאים אלו.

3. במהלך הדיון הוצגו בפני הולנת"ע על יד החוקרת
הנימוקים להמלצתה לקביעת שטחים אלו
כמרחבי חיפוש, ובתוך כך ההתנגדויות שהוגשו
לעתיר ותל ערד. בנוסף, במהלך הדיון הוצגה
התייחסות תכנונית למרחב של צפון המטרופולין,
המאופיין ברגישות גופית-סביבתית גבוהה
והמצוי, ברובו, בתחום מרקם שמור-משולב
בתמ"א 35.

4. ככלל הולנת"ע מאמצת את עמדת החוקרת שיש לאפשר, במסגרת תכנית המתאר המחוזית, מרחב גמישות רב ככל הניתן לשם מציאת פתרונות התיישבות לפזורה הבדואית. עם זאת, הואה הועדה חשיבות ומחויבות בתמיכה במטרתה של המדינה להסדיר באופן ראוי ובהסכמה את פתרונות ההתיישבות. לפיכך מחליטה הועדה שיש לקבל את הבקשה ולתקן את החלטותיה הקודמות כך שאזור עתיר ותל ערד לא יקבעו כמרחבי חיפוש. ייעודם יישאר כפי שהיה בתוכנית המופקדת.

5. הולנת"ע מדגישה כי החלטתה זו מבוססת על המידע שהתקבל לפיו ישנם פתרונות חליפיים, מוסכמים, ושהוכנו למגורים עבור תושבים אלו.

6. לבקשת חברי הועדה סוכם כי מידע הנוגע להמלצות וועדת היישום של דוח גולדברג, או מידע תכנוני אחר הנוגע למטרופולין, ככל שיתקבל, יבא ע"י מינהל התכנון לידיעת הועדה.

7. הולנת"ע מבקשת להדגיש את חשיבות התוכנית בכללותה, הן להסדרת ההתיישבות הבדואית, הן למטרופולין באר שבע והן למדינה בכללותה. ההחלטות התקבלו פה אחד" (ההדגשה במקור)

הסענות בערר

26. העוררים הינם בני שבט אבו אלקיעאן המתגוררים במה שמכונה על ידם "מתחם כפר עתיר/אום אלחיראן", באזור נחל יתיר מצפון מזרח לשוב חורה, במקבץ מגורים בו מתגוררים כ- 500 משפחות. לדבריהם, המגורים במקום של שבט זה מתקיימים מזה עשרות שנים בעקבות הוראה של הממשל הצבאי משנת 1956.

27. כנגד תושבי עתיר מתקיימים הליכים משפטיים שונים לפינויים מן הכפר. ביום 28/2/11 ניתן פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע במסגרת ע"א 1165-09 אשר דחה ערעורם על פסק דינו של בית המשפט השלום, תוך אימוץ קביעותיו העובדתיות והמשפטיות, אשר אלו עיקרן -

א. נדחתה טענת העוררים כי קנו בעלות במקרקעין בתמורה להסכמתם לעבור מאזור ואדי זובאלה, מקום בו שהה השבט, לטענתם, עד שנת 1948, אל המקרקעין הנדונים, בו הם שוהים מאז ועד היום. קביעה זו נומקה בכך

שהעוררים לא הוכיחו את זכויותיהם במקרקעין באזור ואדי זובאלה ובהתאם לא הוכח כי מעברם למקרקעין הנדונים היווה תמורה לעזיבתם את השטח הקודם.

ב. נדחתה טענת העוררים כי ניתנה להם הבטחה שלטונית לפיה יקבלו זכויות במקרקעין כנגד הסכמתם לעבור מאזור ואדי זובאלה אל המקרקעין הנדונים, וזאת בהעדר כל ראיה אשר תוכל לבסס הבטחה שלטונית שכזו.

ג. מעמדם של העוררים במקרקעין, הינו מעמד של בר רשות, מאחר וישבו במקרקעין שנים ארוכות, בידיעת המדינה ובהסכמתה, ואולם, הרשות היתה רשות חינום. עוד נקבע, כי העוררים לא הוכיחו כי השקעותיהם במקרקעין, כולל בניית המבנים, שהמערערים הקימו, נעשו כדין וברשות. מטעמים אלו קבע כי המדובר ברשות הדירה.

28. להשלמת התמונה יצוין כי שניים משופטי הערעור מתחו ביקורת על אופן הוּתנהלות המדינה והדרך שבה נוסחו כתבי התביעה כנגד העוררים, באשר להצגת מעמד העוררים בקרקע, כך –

"המערך העובדתי המצטייר הינו זה של העתקת מקום מושבם של המשפחות לאתר הנדון, לפני עשרות שנים, ברשות, ואף בדרישת הרשויות המוסמכות. לימים, ומשיקולים שונים, הוחלט לבטל את ההרשאה, ולהביא לפינוי השטח. בהינתן עובדות אלה, שפסק הדין קמא מאזכר וקובע אותן כבלתי שנויות במחלוקת, יוצא, שמלכתחילה, כתב התביעה שהמשיבה הגישה המציג עילה של פלישה 'סטנדרטית', ותמיסת חזקה ללא הרשאה כלשהי, לא תאם את מערך העובדות כהויותן, ולא שיקף את המציאות המורכבת ואת הנסיבות הלא שגרתיות, שפסק הדין קמא קבע... על הצגת הדברים בצורה לא שלמה ומדויקת בכתב התביעה, יש להציר",

29. בקשת רשות ערעור על פסק הדין (רע"א 3094/11 איברהים פרהוד אבו אלקיעאן נ' מדינת ישראל) תלויה ועומדת והתקיים בה דיון ואולם, טרם ניתנה בה הכרעה. כפי שצוין בפנינו במהלך הדיון, תביעות פינוי נוספות המתבררות בבית המשפט השלום זכו להכרעה דומה וממתינות להכרעת בית המשפט העליון ברע"א 3094/11.
30. עיקר טענת העוררים, כי התוכנית לוקה בכך שהיא מובילה לפגיעה בזכויות יסוד של העוררים לקניין, לכבוד ולהליך הוגן; התכנית מותירה את הריסת בתי העוררים ופינויים כפיתרון יחיד, תחת הכרה במתחם ומתן מענה תכנוני לחסדרת מעמדו בהעדיפה פארק למטרות נופש על פני זכויותיהם החוקתיות של העוררים ועקירת כפר שלם. על כן, מדובר בהחלטה בלתי סבירה באופן קיצוני, בלתי מידתית וגורפת.
31. את הזכות לקניין, לדבריהם, הם מבססים על מעמדם כברי רשות וזכותם לשימוש בקרקעות משך עשרות שנים. טענות אלו נדחו על ידי בית המשפט השלום ועל ידי בית המשפט המחוזי, כמפורט מעלה, וממתינים להכרעת בית המשפט העליון במסגרת רשות ערעור.
32. עוד מציינים העוררים את הפגיעה בזכות לכבוד; עקירת כפר וייעור האזור על חורבותיו משמעותם שלילת זכותם של המבקשים לדוור וניתוקם מכל סביבה שבה נולדו גדלו והקימו חיי משפחה וחברה "שמהווה עבורם מבצר ובית".
33. לטענתם, התוכנית מבקשת להגדיר בצורה מפורטת את גבולות היערות השונים במרחב אשר נקבעו במסגרת תמ"א/22, תוך עריכת שינויים בגבולות בין היערות. במסגרת זו התוכנית מבקשת לאשר יעוד של "יער פארק מוצע" על גבי הכפר עתיר, כאשר בתוכנית האזור מוצג כריק ומתעלם הן מהמצב בשטח אשר בו חיה אוכלוסייה של כ- 500 תושבים בכפר קיים והן מצורכתן של האוכלוסייה הבדואית המתגוררת במרחב התוכנית.
- בחקשר זה מציינים העוררים כי מכיוון ומדובר ב"יער פארק מוצע", ניתן לגרוע חלק ממנו בהתאם להוראות סעיף 9 בתמ"א/22, או לחילופין למצוא עבורו שטח חלופי על פי הוראת סעיף 4 בשינוי 1 לתמ"א/22, כאשר תכליות הקמת הפארק איננה נפגעת.
34. עוד מעלים העוררים טענות על כך שרשויות התכנון לא ערכו בדיקה עניינית ושלמה למסכת העובדתית שביסוד קבלת החלטה בדבר הפקדת התוכנית. לטענתם, החלטה אינה נשענת על תשתית עובדתית ראויה ונתונים רלוונטיים המצדיקים את הפקדתה. לשאלתנו בדיון, הובהר כי בטענה זו הכוונה כי לא נלקחה בחשבון העובדה כי במקום מתגוררים כ- 500 תושבים שתקעו במקום יתדם בעקבות הוראה של המדינה, הם אינם מסיגי גבול, אלא ברי רשות.
35. עוד נטען כי אישור התוכנית יכול לסכל את חגגת העוררים – או חלקם – כנגד תביעות הפינוי אשר הוגשו כנגדם וכן את תוצאות החליך התכנוני המתנהל במסגרת תוכנית

המטורפולין, הליך אשר יכול להביא לפיתרון בעיית הכפר עתיר. לטענתם, אישור התוכנית ירוקן מתוכן כל פסק דין אשר יכול ויקבל את טיעוניהם וימנע את פינויים, ובכך תהיה פגיעה בזכותם להליך הוגן.

36. לטענת העוררים, אישור התוכנית יגרום לשלילת זכותם לזיור וניתוקם מהסביבה אשר בה הם חיים. ניתוק זה, לטענת העוררים, הינו פגיעה בזכות החוקתית לכבוד. בהקשר זה, נטען על ידי העוררים כי התוכנית איננה עומדת בפסקת ההגבלה:

- א. נטיעת יער נטע אדם על חשבון פינוי כפר אינה תכלית ראויה.
- ב. הפגיעה בזכויותיהם החוקתיות של העוררים הנח בלתי מיידת ומעל לנדרש.
- ג. במבחן הקשר הרציונאלי נטען כי לא קיימת זיקה וקשר רציונאלי בין השטח בו שוכן הכפר לבין הייעוד המתוכנן לייעור, כאשר המטרות המוצהרות של התוכנית יכולות להתקיים גם ללא הפיכת שטח הכפר ליער נטע אדם.
- ד. במבחן האמצעי שפגיעתו פחותה העוררים טוענים כי לא נבחנו חלופות אחרות של התוכנית אשר לא פוגעות בזכויות היסוד החוקתיות של העוררים ואשר לא יביאו לפינויים.
- ה. במבחן המידתיות הצר טוענים העוררים כי אין פרופורציה בין הנזק אשר יגרם לעוררים אשר יפנו מבתיהם לבין התועלת אשר תושג מהתוכנית.

תשובת הועדה המחוזית

37. הועדה המחוזית טוענת כי עיקר התנגדותם של העוררים מופנית, תלכה למעשה, לקביעות התכנוניות שנקבעו במסגרת שינוי מס' 23 לתמ"מ 14/4- תוכנית מטורפולין ב"ש. תוכנית זו עסקה באופן מעמיק בסוגיית הסדרת תתיישובת הבדואים במרחב ב"ש, ואף מתחם עתיר נכלל במסגרת שינוי 23 לתמ"מ. יחד עם זאת, ייעוד הקרקע שנקבע בתוכנית זו אינו מאפשר מגורים או יישוב.

38. במסגרת התנגדויות שהוגשו לשינוי 23 לתמ"מ, נדונה סוגיית עתיר, והחוקרת שמונתה לשמיעת ההתנגדויות המליצה על הקמת ישוב במתחם עתיר. הולנת"ע אישרה בתחילה את המלצת החוקרת, אך בדיון נוסף, מיום 16.11.10, נקבע כי אין מקום לאפשר את שטח החיפוש באזור זה ושינוי 23 לתמ"מ אושר בהתאם.

39. הועדה מפנה לסעיף 130 לחוק התכנון והבנייה, הקובע כי תוכנית מתאר מחוזית גוברת על תוכנית מקומית ותוכנית מפורטת, אם לא צוין אחרת בתוכנית המחוזית. על כן, גורסת הועדה המחוזית, כי היא אינה מוסמכת לאשר תוכנית אשר עומדת בסתירה ברורה להוראות שינוי 23 לתמ"מ.

40. הועדה המחוזית מוסיפה כי נושא זה נדון לגופו ע"י המועצה הארצית אשר קבעה את מגמת התכנון המיועדת בשטח זה. העוררים כלל לא תקפו את החלטת המועצה הארצית ואת אישור שינוי 23 לתמ"מ.
41. מפאת הדברים הנ"ל, הועדה המחוזית גורסת כי אין ערר זה, אשר הינו על תוכנית מפורטת, יכול להוות מצע לדיון מחדש בשינוי 23 לתמ"מ ולמגמות התכנון שנקבעו במסגרתה.
42. באשר לסוגיות הקנייניות מציינת הועדה כי הסוגיה נבחנה בשתי ערכאות שיפוטיות אשר קבעו כי אין לעוררים זכויות קנייניות בקרקע, וכל שניתן להם הינה זכות הדירה של ברי רשות. כמו כן, קבעה הועדה כי בעצם קיומן של זכויות קנייניות, אין לשנות את יעודי הקרקע בהתאם לתוכניות הארציות, המחוזיות והמקומיות החלות באזור, ואת השימושים המותרים מכוחן. זכויות קנייניות, ככל שקיימות לעותרים, כפופות הן ליעודי הקרקע המאושרים.
43. הועדה המחוזית מציינת כי המועצה הארצית הכריעה כי אין מקום להכשיר את ההתיישבות הקיימת בקרקע באזור זה, וכי קיימים פתרונות אכלוס חלופיים לאוכלוסייה המתגוררת במתחם עתיר.
44. באשר לטענת הזכות להליך הוגן, טוענת הועדה המחוזית כי לעוררים ניתנה זכות טיעון מלאה, כנדרש ע"פ הדין, וכי דחיית טיעונותם אינה מעידה על פגיעה בזכותם להליך הוגן.
45. הועדה המחוזית מוסיפה כי ייעודי הקרקע בשטח התוכנית מעולם לא אפשרו מגורים ואינו מקנה זכויות מגורים בקרקע. על כן, אין לקבל את הטענה על פגיעה בזכויות יסוד בשל הקביעה התכנונית כי יש להרוס בניינים, אשר נבנו באופן לא חוקי, על מנת לקדם את התוכנית הנדונה.
46. הועדה מציינת כי ככל שהמצב התכנוני המחוזי יתעדכן, עצם אישורה של תוכנית זו לא תהווה מניעה של ממש לשינוי המצב התכנוני המאושר.

עמדת קק"ל ועמדת הרשות להסדרת התיישבות הבדואים בנגב

47. קק"ל חזרה על העמדה של הועדה המחוזית לפיה הערר הינו ניסיון לעקף את קביעת התמ"מ והתמ"א ואולם ציינה כי עליה "מקובל כל פתרון שיושג בנושא".
48. להשלמת התמונה נציין כי עמדת הרשות להסדרת התיישבות בדואים בנגב מצאה אף היא למסור עמדה לפנינו, אשר הוקראה במהלך הדיון וניתנה לעוררים הזדמנות להתייחס אליה.

49. הרשות צינה בפנינו את הצעתה לפתרון קבע בישוב חורה, ממנה ניתן לקבל כלל השירותים המוניציפאליים ולכולם יש מסגרת להסדרת התיישבות שם.
עוד צוין, כי מרבית השבט, כ- 3,500 איש, כבר עברו לחורה וכי לגבי היתר, קיימים פתרונות בשכונות קיימות, ובמידת הצורך, בהרחבה של הישוב חורה בעתיד.
עוד מצאה הרשות לציין כי משיקולים של כושר נשיאה כלכלי ומוניציפאלי, יש יתרון לפתרונות אכלוס קיימים ומאוחדים, כמו בחורה, גם מבחינה כלכלית-חברתית, וכי פיתרון זה עדיף על פני פתרונות אכלוס חדשים, הדורשים מתיחת תשתיות.

דיון והכרעה

50. סוגיית הסדרת פתרונות התיישבות לפזורה הבדואית הינה סוגיה כבדת משקל ובעלת מורכבויות רבות, אשר נדונה ונבחנה במהלך השנים ברמות ביצוע ותכנון שונות. משימה זו הוגדרה כמשימה לאומית, שהוטלה בין היתר גם על הוועדה המחוזית על ידי הממשלה, כחלק מחובותיה. על כך, נתנו דעתם הממשלה ויתר משרדי הממשלה, במסגרת זוח הוועדה להצעת מדיניות להסדרת התיישבות הבדואים בנגב (זוח ועדת גולדברג), זוח צוות יישום זוח ועדת גולדברג להסדרת התיישבות הבדואים בנגב, להלן – זוח היישום, והחלטות ממשלה בעניין זה.

51. בדוח ועדת גולדברג הומלץ להשיג פתרון לסוגיית ההתיישבות הלא מוסדרת, באשר זה חיוני לקידום האוכלוסייה הבדואית ונחוץ לפיתוח הנגב. בדוח היישום לוועדת גולדברג, הומלץ כי הפתרון לסוגיה זו יעשה בהתאם להנחיות, האפשרויות והמגבלות של תוכנית המתאר המחוזית למטרופולין באר שבע, תמ"מ 23/14/4, שאושרה על ידי הולנת"ע, ואשר מבוססת על תכנית אב למטרופולין באר שבע שקדמה לה.

52. כפי שעמדנו על כך לעיל, תמ"מ 23/14/4 מגדיר את מרחב הפתרונות להסדרת התיישבות הבדואים בנגב, על רקע התפישה כי יש לאפשר מגוון רחב של פתרונות התיישבות, לרבות התיישבות קיימות בלתי מוסדרת, תוך יצירת גמישות תכנונית באזור נרחב שהוגדר כ"נוף כפרי חקלאי משולב".

53. עניינו של מתחם עתיר נדון באופן ספציפי בפני הולנת"ע אשר מצאת, בסופו של יום, שלא לאשרו כ"נוף כפרי חקלאי משולב" המאפשר הסדרת תכנונית של ההתיישבות בתחומו על דרך של הגשת תוכנית לוועדה ומחוזית. נדגיש את הבהרת הולנת"ע לעניין זה, כי תכנון של התיישבות כלשהי שאיננו מאושר טרם אישור תמ"מ 23/14/4 יתאפשר בתחום אזורי אלו רק בדרך של הכנת תוכנית מקומית.

54. למעשה, מבין 28 מתחמים שנדונו בפני הולנת"ע והוגדרו על ידה כ"נוף כפרי חקלאי משולב", התעוררה הסתייגות רק לגבי שניים מתוכם, האחד הוא מתחם עתיר והשני – תל ערד, אשר בסופו של דבר הוחלט כי אלו לא יוגדרו בתיקון לתמ"מ כ"נוף כפרי חקלאי

משולב". משמעות קביעה זו הינה כי יעוד שטחים יוותר כפי שנקבע בתכנית המופקדת, לאמור – אזור נופש מטרופוליני ויער פארק מוצע.

55. הנה כי כן, שקילות אפשרות ההתיישבות במתחם עתיר נדונה בפני המוסד התכנוני הגבוה ביותר בהירארכיה, ונדחתה; זאת לאחר בחינה יסודית, קיום דיונים, שמיעת התנגדויות וקבלת דוח החוקרת וכן לאחר קבלת נתונים לגבי הכוונה לכנס את נושבי עתיר ותל ערד בישוב אל חורה והאמצעים שנקטו זה מכבר לקידום מעבר להתיישבות זו, כמו אף הנשאים שהושקעו לצורך כך.

56. העוררים בחרו שלא להשיג על קביעות אלו, במועד, על אף שהשתתפו – למצער, חלקם, בהליך ההתנגדות לתמ"מ.

57. השגות העוררים בפנינו משמעותם חתירה תחת מושכלות ראשוניים לפיהם תשתית התכנון בנויה ממדרג הירארכי. למעשה, מבוקש לבטל קביעות הגוף הגבוה בהירארכיה שלא ליחד את מתחם עתיר כ"מרחב חיפוש", אלא להותירו ביעוד אזור נופש מטרופוליני ויער פארק מוצע, כפי שנקבע בתמ"מ ובתיקון לתמ"מ. תוצאת קבלת השגה זו הינה הוצעלמות מן היחס ההירארכי בין תכניות המתאר כפי שחורנו המחוקק בסעיפים 129 – 131 לחוק. על טיבו של מדרג זה עמד כבי השופט חשין במסגרת בג"צ מסי' 2920/94 *אלם טבע ודין ואח' נ. המועצה הארצית לתכנון ולבניה ואח'*, כך –

"ארבע תכניות הן על-פי החוק, בהן שלוש תכניות מיתאר ועמהן תכנית מפורטת. ארבע תכניות אלו מצויות במידרג הירארכי ביניהן לבין עצמן: ראשונה ועליונה תכנית מיתאר ארצית, וכוחה יפה מכל תכנית אחרת. אחריה – ותחתיה תכנית מיתאר מחוזית; אחריה ותחתיה תכנית מיתאר מקומית; ומתחת לכל אלו – תכנית מפורטת. ראו סעיפים 129 עד 131 לחוק התכנון והבניה. מידרג הירארכי זה – אך לא רק הוא – מלמד כמו מעצמו על מידת הפירוט שבכל תכנית ותכנית. טבע הדברים הוא, שמידת פירוטן של תכניות ילך ויגבר ככל שגודל במידרג הירארכי, והרי אחד מייעודיהן של תכניות הוא לבצע תכניות שמעליהן. הנה כי כן, אחת ממטרותיה של תכנית מיתאר מחוזית היא "לקבוע את הפרטים הדרושים לביצוע תכנית המיתאר הארצית במחוז" (סעיף 55 לחוק התכנון והבניה), וכן הן, בהתאמה, מטרותיהן של תכניות מיתאר מקומיות ותכניות מפורטות. דומים הם הדברים לצפייה מבעד לעינית הטלסקופ (או מבעד לעינית המיקרוסקופ – איש איש לפי טעמו): תכנית מיתאר ארצית היא בבחינת צפייה ראשונה וכללית; הגברת את עוצמת הטלסקופ (המיקרוסקופ) והגעת לתכנית מיתאר מחוזית;

הוספת והגברת – הגעת לתכנית מיתאר מקומית; הגברת

עוד, והגעת לתכנית מפורטת"

58. בבואה לדון בתוכנית מפורטת, אין הועדה המחוזית רשאית להרחיב אחר קביעות תכנוניות נורמטיביות כפי שמצאו ביטוי בתמ"א ובתמ"מ. ותכניות אלו קבעו נורמות תכנוניות כלליות, ששומה על הועדה המחוזית למלאן בתוכן פרטני אשר יהלום את אותן נורמות ויעלה בקנה אחד עמן [ר' ע"א 7654/00 ועדת ערר מחוזית חיפה נ. חברת לבניה הידן בע"מ]. לכן, ברור ונהיר כי השגה על הקביעות בתמ"מ 23/14/4 או העלאת התנגדות שמשמעותה התעלמות מן הנורמות התכנוניות שנקבעו בה, דינו לרחייה.

59. ניסיון דומה לזה של העוררים להשיג על קביעות נורמטיביות בתכניות גבוהות בהירארכיה באמצעות הליכי התנגדות במסגרת דיונים בתכנית המפורטת, נדחה במסגרת ע"מ 9654/06 החברה להגנת הטבע ואח' נ. ועדת משנה לעררים של המועצה הארצית ואח'.

שם טענו המערערות כי היה מקום לערוך "תסקיר חלופות" במסגרת הכנת תכנית מפורטת לדרכים לכביש 551, לרבות בחינת "חלופה אפס", קרי - בדבר נחיצות סלילת כביש, שכן, לטענתן פועלה של תמ"א 3 הוא בהתוויית רצועה עתידית לשימור עתודות קרקע בלבד. בית המשפט לעניינים מנהליים קבע כי טענה זו מהווה למעשה תקיפת תכנית מתאר ארצית ותכנית מתאר מחוזית, שאין בסמכותו כלל לדון בה. אף בית המשפט העליון דחה טענה זו וכך קבע -

"על רקע דברים אלה, עלינו לבחון האם נפל פגם בשיקול דעתם של מוסדות התכנון, אשר סברו כי נוכח העובדה שתואי כביש 551 נקבע בתמ"א 3 ובתמ"מ 21/3, אין מקום לחייב בעריכת "תסקיר חלופות". לטעמנו, מקום בו מוקנה למוסד תכנון שיקול דעת בעניין הכנת תסקיר, בחינת סבירות החלטתו אינה יכולה להיות מנותקת מהתכנון התקף, אשר בא לידי ביטוי גם בתכניות מתאר ברמה הירארכית גבוהה יותר. במקרה שלפנינו, כפי שראינו, תכניות אלה מסדירות פוזיטיבית את התואי בו ייסלל כביש 551. ואף חשוב מכך. בענייננו, בניפרד מן הקביעה בתכנית המתאר הארצית, אושר התואי גם בגדרי תמ"מ 21/3, אשר הליכי אישורה במועצה הארצית התנהלו במקביל להליכי אישורה של התכנית נושא העתירה, והיא נכנסה לתוקפה בשנת 2003. לשון אחר - עוסקים אנו בקביעה תכנונית עובדתית בתכנית מתאר ברמה הירארכית גבוהה יותר (והשוו: עניין חוצה ישראל, בעמ' 458 - 459). משכך, תפקידה של הועדה המחוזית, בגדר התכנית שלפנינו, הוא לתכנן במפורט את התואי

שנקבע, בכפוף לאפשרות המוקנית בתכניות המתאר
הארצית והמחוזית לסטות ממנו. בגדרי החליך התכנוני
של התכנית לא גזרשה אפוא הועדה המחוזית לבחון
מחיש את נחיצות התוואי. [ההדגשות – למעט במילה
"עדכנית" - הוספו]

60. מן הראוי להוסיף, כי באותו פסק דין, הוסיף כב' השופט פוגלמן, באמרת אגב "כי יכול ובמקרה מתאים מוסד תכנון הדין בתכנית מפורטת הגאה ליישם תכנית מתאר בדרגה גבוהה יותר, יסבור, בהתבסס על תסקיר שיוכן לפי דרישתו, כי יש מקום לבחינה מחוזית של הקביעה המתארית. נראה לכאורה כי במקרה כזה על מוסד התכנון יהיה לפנות למוסד התכנון הגבוה ממנו, אשר מוסמך ליזום הליך מתאים לתיקון תכנית המתאר ברמה החירארכית הגבוהה יותר". ואולם, כב' השופט פוגלמן לא מצא להכריע בכך, שכן באותו מקרה מדובר היה בקביעה מתארית עדכנית בתכנית מתאר מחוזית.
61. כך גם בענייננו; כפי שציינה ועדת המשנה להתנגדויות, ההתנגדות נכתבה לפני שתמ"מ 23/14/4 פורטמה למתן תוקף וקבעה את מגמות התכנון המחייבות בשטח התכנית והכריעה בסוגיות שעלו גם במסגרת ההתנגדות שנשמעה בפניה.
62. מדובר, אפוא, בקביעה תכנונית עדכנית, בתכנית מתאר מחוזית, אשר לא ניתן לתקוף אותה בהליכים בפני הועדה המחוזית (ולצורך העניין, גם לא בפנינו), במסגרת דיון בתכנית מפורטת, שלא נועדה אלא להגשים וליצוק תוכן תכנוני מפורט יותר לקביעות התכנוניות המתאריות שבתמ"מ ובתמ"א.
63. כפי שציינו מעלה, העוררים השמיעו עמדתם והביעו התנגדותם במסגרת הליך אישור תמ"מ 23/14/4. לכן, לא ברור, מדוע לא מצאו העוררים להשיג במועד ובהליכים המותווים בדיון על דחיית התנגדותם ועל אישור תמ"מ 23/14/4. על אף שנדרשו לסוגיה זו, במסגרת הדיון בפנינו, לא סיפקו העוררים מענה בעניין זה.
64. מן הראוי להוסיף, כי גיסיון דומה (אם לא זהה) לעקוף את קביעות תמ"מ 23/14/4 נעשה על ידי העוררים שלפנינו (או חלקם) במסגרת ערר 2/12, אף שם היו מנוצגים על ידי עו"ד בשארה, ממרכז עדאלה, אשר הופיעה וטענה בפנינו בערר זה.
65. העוררים שם תקפו את החלטת הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז דרום לאשר תכנית מתאר לישוב חירן, אשר סומל בסמל יישוב פרברי ב תמ"מ 23/14/4. ועדת משנה לעררים של המועצה הארצית (בראשות עו"ד מיכל ברדנשטיין) מצאה להתייחס גם לטענה שהעלו העוררים במסגרת ההתנגדות שהגישו לתכנית, שם טענו נגד עצם הקמת הישוב. וכך נקבע –

"בהיבט התכנוני הסטטוטורי, כל מטרתה של התכנית
המוצעת - שהיא תכנית מתאר עם הוראות לתכנית

מפורטת לשלב א', כאמור - הוא לפרט הלכה למעשה את תמ"מ 27/14/4 בדבר הקמת ישוב חדיש, חירן, שלאור עקרונותיה היא הובנה.

בנסיבות אלו, לא ניתן להשיג היום כנגד עצם הקמת הישוב החדש או נחיצותו לעת הזו, במסגרת ההתנגדות לתכנית המוצעת, וכל התנגדות כזו צריכה היתה להשמע בשלבים מוקדמים יותר, ולמעשה, בשלב שבו התקבלה החלטת הממשלה, שבעקבותיה קודמה ואושרה תתמ"מ....

ובהמשך -

ניתן לסכם ולומר, כי כפי שאין העוררים יכולים, במסגרת תדיניים בתכנית המוצעת, להשיג על עצם הצורך בהקמת ישוב חדש חירן, לנוכח החלטת הממשלה בעניין ומשזו הוסדרה כבר במסגרת תמ"מ 27/14/4 המאושרת, כך גם אין הם יכולים לתקוף את ההחלטה שלא להקים במתחם אלהיראן ישוב לפזורה הבדואית, משפתרון כזה לא הוסדר במסגרת תמ"מ 23/14/4 [ההדגשות אינן במקור]

66. נוסף, כי בדיון שבפנינו שבנו ובקשנו את התייחסות ב"כ העוררים לקביעה זו של ועדת משנה לעררים, המתייחסת לאותה הסוגיה הבאה בפנינו עתה, ואשר הפכה לחלוטה עת לא השיגו עליה בפני בית המשפט לעניינים מנהליים, ולא זכינו למענה.

67. עם זאת, יצוין, כי במהלך הדיון, בעקבות קושיות שהעלינו בפני העוררים לגבי האפשרות להחליט בניגוד לנורמות תכנוניות כפי שנתגבשו בכל רמות התכנון, תוך הפניה לקביעות שבערר 2/12 הנ"ל, מצאו העוררים לשנות טעמים קמעא מזה המצוי בערר; בעוד שבמסגרת הערר ובחתנגדות לתכנית טענו העוררים כי החלטה לוקה בכך שלא בדקה חלופות לייחורה במתחם ומתן מענה תכנוני לחסדרת מעמדו של הכפר, בפנינו הצטמצם הטיעון לכך שאין העוררים דורשים כי מתחם עתיר, בו הם מתגוררים, יוגדר כיעוד למגורים, אלא רק שייגרע מתחומי התכנית, המפרטת ומדייקת את ייעודו ליער.

68. האמת ניתנת להיאמר, כי לא ירדנו לסוף דעתם של העוררים בעניין זה; שהרי, גם ללא התכנית נשוא דיונו, מוגדר יעוד מתחם עתיר, עפ"י תמ"מ 22 ותמ"מ 23/14/4, ליעודים שאינם יעוד למגורים [איזור נופש מטורפוליני ויער פארק מוצע]. על כן, גריעתו מתכנית מפורטת, אין בה כדי לסייע לעוררים, אשר בסופו של דבר, רצונם ומטרתם בהגשת הערר הוא כי יישוּבם במקום יוסדר למגורים. מטרה זו יכולה להיות מושגת אך באמצעות תכנית, אשר תצריך, מן הסתם, תיקון התמ"מ והתמ"א.

69. לגופו של עניין, לא מצאנו כל טעם תכנוני לגרוע את מתחם עתיר מתחומי התכנית; כאמור, התכנית נועדה ליצוק תוכן פרטני לנורמות תכנוניות שנקבעו זה מכבר בתמ"א ובתמ"מ, הגבוהות הימנה במדרג ההירארכי. התכנית שבפנינו קובעת חוראות העולות בקנה אחד עם הנורמות שבאותן תכניות ולכן, לא ראינו מה טעם להתערב בגבולות הקו הכחול של התכנית ולשנותם.
70. בהקשר זה נוסיף, בהתייחס לנטען בסעיפים 21-22 בדבר חריגות כאלה ואחרות מתמ"א 22, כי התכנית הובאה בפני הולנת"ע לצורך קבלת אישורה לשינויים המבוקשים בתחומי היער ובהתאם לקבוע בחוראות תמ"א/22 והוחלט לאשרה. אין דיון מסוג זה בפני הולנת"ע בגדר פלטפורמה מתאימה לדיון בצרכי הפזורה הבדואית המתגוררת במתחם התכנית, דיון אשר התקיים ונערך בהקשר לתמ"מ 23/14/4, כפי שפירטנו מעלה.
71. במסגרת הערר העלו העוררים טענות רבות הנוגעות לזכויות הקניין שלהם במתחם עתיר וכנגזר מכך – לזכותם לכבוד ולהליך הוגן. טענות אלו אין מקומן בפני גוף התכנון אשר בא להגשים את הנורמות התכנוניות שנקבעו זה מכבר ומייעדות את השטח ליער. כך, בכלל, וודאי עת עניינו של מתחם עתיר נדון בפני המועצה הארצית לתכנון ולבניה ועוגן בתמ"מ 23/14/4. מכל מקום, אין לנו אלא לתזור על מה שנקבע בערר 2/12; גם לו ייקבע כי העוררים או חלקם הם בעלי הזכויות בקרקע, לא היה בכך כדי לגרוע מסמכויות רשויות התכנון לתכנן מקרקעין אלו מאחר וכידוע הבינוי והשימוש בקניין, גם אם הוא של הפרט, כפוף לתכנון.
72. בהקשר זה נטעים, כי יעוד המקרקעין עליו יושבים העותרים לא היה בכל הזמנים יעוד למגורים, ומבחינה זו ישיבתם בו איננה חוקית וטעונה הסדרת, אפילו ייפסק כי זכויותיהם הקנייניות בקרקע שרירות וקיימות.
73. לענין הזכות לכבוד הנגזרת מכך; ראשית, כפי שהוצג בדיון על ידי הרשות לתסדרת התיישבות הבדואים בנגב, קיימים פתרונות התיישבות ממשיים לעוררים, כפי שאף עולה מדברי נציג משרד ראש הממשלה שהוצגה בפני הולנת"ע. בדיון בפנינו ניסו העוררים לכפור בכך.
74. לא לנו להידרש לסוגיה זו, מה גם שלטענת העוררים לענין זה לא הוצבה תשתית ראייתית סדורה ומבוררת. יחד עם זאת, כפי שצינו מעלה, זכויות קנייניות כפופות לתכנון ותכנון זה נקבע בעקבות דיון בולנת"ע אשר העוררים היו חלק ממנו. כמי שהתנגדו לקיום הדיון החוזר, חזקה עליהם כי תוכן הדיון היה בידיעתם, לאחר שחתקיים.
75. לו התשתית העובדתית שנפרשה באותו דיון, אשר היוותה מסד קרדינאלי לשינוי החלטת הולנת"ע ודחיית המלצת החוקרת כי מתחם עתיר ישמש כ"מתחם חיפוש", היתה שגויה,

יש להניח כי העוררים היו עושים כל שלא ידם להשיג על החלטת הולנת'יע ועל אישור התמ"מ.
כזאת, כאמור, לא נעשה.

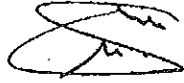
76. עוד יוזכר, כי לעת הזו, שתי ערכאות קבעו כי הגם שהעוררים אינם מסיגי גבול, אלא ברי-רשות, הרי שמדובר ברשות חינוך ועל כן, אין מניעה להורות על פינויים על יסוד זכויות המדינה במקרקעין אלו. כאמור, טרם נאמרה המילה האחרונה, באשר תלויה ועומדת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, בבית המשפט העליון, ואולם, אפילו היה מקום כי מוסד תכנון יידרש לסוגיות קנייניות אלו [ולא היא], המצב המשפטי העכשווי הוא כי העוררים יושבים בקרקע שלא כדין.

77. עובדת ישיבתם של קבוצת בני אדם במקרקעין שנערך בו תכנון, אף אם אחיזתם בקרקע הינה ללא היתר ואיננה כדין, עשויה לשמש בנסיבות מסוימות, גם אם חריגות, שיקול מכלל השיקולים שבתכנון המקרקעין, בכפוף להלכות הנוהגות לגבי הכשרת בניה בלתי חוקית נ"ר, למשל, עע"מ 9158/09, 9150, 9057, דן איגנר ואח' נגד השמורה בע"מ ואח', עע"מ 65/13 הועדה המחוזית לתכנון ולבניה חיפה נ. נאות מזרחי בע"מ). ודאי כך הדבר עת נדון פיתרון מערכתי להתיישבות הפזורה הבדואית, כפי שניתן ללמוד מן הדיונים שנערכו בפני הולנת'יע ובעקבות דברים שנאמרו בדוח גולדברג ובוועדת היישום.

78. ואולם, היא תנותנת; הולנת'יע, אשר ישבה על המדוכה, והיתה ערה לישיבתם של העוררים בקרקע, אם לא להלכה, אזי למעשה, קבעה את שקבעה וקביעותיה מעוגנות בתמ"מ, אשר השגה עליה לא הוגשה בכל הזמנים.
לשון אחר, ככל שהיה מקום לשקול את הזכויות הקנייניות הנטענות של העוררים, היה זה במסגרת דיון בתמ"מ 23/14/4 וכפי שטוענת נכונה הועדה המחוזית, אין ההתנגדות לתכנית יכולה להוות מצע לפתיחת הדין בקביעות תכנוניות בתמ"מ ואין הועדה המחוזית מוסמכת להפוך או לשנות קביעות אלו.

79. בעקבות הדיון מצאנו לערוך שינוי אחד בתכנית, והוא גריעת סעיף 6.2 מהוראות התכנית הקובע כי הועדה המקומית רשאית להורות על הריסת תמבנים במידה ותידרש הריסתם, שכן ממילא עומדת לה הזכות לפעול על פי הוראות הוויק בהקשר זה.
סוגיית קיום צווי ההריסה לבתי העוררים תלויה ועומדת, כאמור, בפני בית המשפט העליון והיא נעדרת תלות בהוראות הנוכחיות. גם ב"כ הועדה המחוזית לא עמדה על הותרת הסעיף על כנו, במסגרת הדיון שבפנינו, ואנו מורים, אפוא, על מחיקתו מהוראות התוכנית.

80. בכפוף למחיקת סעיף 6.2 בהוראות התכנית, אנו מורים על דחיית הערר.

מיכל פליגלר, עו"ד

יו"ר ועדת המשנה לעררים

נספח ב'

7
3082/14

בית המשפט העליון

רע"פ 3082/14

לפני: כבוד השופט אי' שהם

המבקשים: ראתב אבו אלקיעאן ואחי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע, מיום 17.3.2014, בעפ"א 50761-01-12, שניתן על-ידי כב' השופט אי' חזק

בשם המבקשים: עו"ד סוהאד בשארה

בשם המשיבה: עו"ד יריב אבן-חיים

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט אי' חזק) בעפ"א 50761-01-12, מיום 17.3.2014. בפסק דינו, דחה כב' השופט אי' חזק את ערעור המבקשים על החלטתו של בית משפט השלום בקריית גת (כב' השופט י' אקטלרד), בתל"פ 2136/09, מיום 11.12.2011.

רקע והליכים קודמים

2. בחודש ספטמבר 2003, הגישה המשיבה לבית משפט השלום בבאר שבע, במעמד צד אחד, מספר בקשות להוצאת צווי הריסה למבני מגורים מאוכלסים, בהתאם לסעיף 212 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 (להלן: חוק התכנון והבניה). בבקשות נטען, כי המבנים נבנו ללא היתר, וכי לא ניתן לאתר מי הבעלים

של כל אחד מהמבנים, מי השוכר או מי המשתמש בהם. הבקשות נתמכו בתצהיר מטעם הממונה על הפיקוח והבניה, במחוז דרום דאז, מר אילן שגיא ז"ל.

3. בית משפט השלום בבאר שבע (כב' השופט י' שפטר) נעתר לבקשות המשיבה, והוציא צווי הריסה שיפוטיים כנדרש בבקשות, במעמד המשיבה בלבד, תוך שהורה את המשיבה לפעול להדבקת הצווים על המבנים. המבקשים התוודעו לראשונה לצווי ההריסה בחודש אוקטובר 2006, והחלו לפעול לביטול צווים אלו. התיק הועבר לטיפולו של בית משפט השלום בקריית גת (לאחר שכב' השופט י' שפטר עבר לכהן שם). לקראת סוף חודש אוקטובר 2006, נקבע המועד לביצוע צווי ההריסה. בסמוך למועד זה, הגישו שישה מבקשים בקשה לעיכוב צווי ההריסה, וזאת, "עד לקבלת פדטי צווי ההריסה הנ"ל".

4. ביום 1.11.2006, הורה בית משפט השלום (כב' השופט ג' גד) על עיכוב ביצוע צווי ההריסה, בכפוף להתייצבותם של המבקשים במשרדי המשיבה תוך 48 שעות, לצורך זיהוי המבנים מושא הבקשה; והפקדת סכום של 10,000 ₪, על-ידי כל מבקש. לאחר שהמבקשים לא קיימו את החלטת בית המשפט, ניתנו מספר אורכות על-ידי כב' השופט ג' גד. בסופו של דבר, הגיעו ששה מבקשים למשרדי הפיקוח על הבניה במשרד הפנים, וזיהו כמעט את כל המבנים אשר ביחס אליהם ניתנו צווי הריסה, כמבנים שלהם. בסמוך למועד זיהוי המבנים על-ידי ששת המבקשים, פנו מבקשים אחרים לגמרי, בטענה שמדובר במבנים שלהם, בבקשות לביטול הצווים.

5. הבקשות לביטול צווי ההריסה השיפוטיים נידונו במאוחד, וביום 11.12.2011 דחה בית משפט השלום (כב' השופט י' אקסלרד) את הבקשות לביטול צווי ההריסה. בית המשפט דן בטענת המבקשים לפיהן לא נעברו עבירות בניה, וקבע, כי מדובר בהרחבת חזית אסורה שכן טענה זו הועלתה על-ידי המבקשים רק

בשלב הסיכומים. לגופו של עניין, ציין בית המשפט, כי הצהרת המפקחים על הבניה לפיה המבנים נבנו ללא היתר, לא נסתרה בחקירתם הנגדית ודי בכך על מנת לדחות את הטענה. בית המשפט אף דחה את טענות המבקשים לפיהן לא מתקיימים התנאים להפעלת סעיף 212 לחוק התכנון והבניה, וכן נדחו טענות שהעלו המבקשים במישור החוקתי, כמו גם טענת הגנה מן הצדק. עוד קבע בית משפט השלום, כי מאמצי המשיבה באיתור בעלי המבנים, מושא הבקשות לצווי ההריסה, היו סבירים.

בנוסף, נקבע על-ידי בית משפט השלום כי נוכח פסק הדין אשר ניתן בע"א (מחוזי ב"ש) 1165/09 איברהים פארהוד ואח' נ' מדינת ישראל (28.2.2011) (להלן: עניין פארהוד), לפיו מצווים המבקשים להתפנות מן המקום, ובשים לב לחלופת מגורים שהוצעה למבקשים במסגרת יישוב קבע בחורה, "האינטרס הציבורי לאי הותרת המבנים הבלתי חוקיים על כנס גובר". עוד קבע בית משפט השלום, כי לא ניתן לדון בטענות של אפליה ושיקולים זרים שהעלו המבקשים, במסגרת הבקשה לביטול צווי הריסה, וכי מקומן של טענות מסוג זה בערכאות המתאימות.

6. המבקשים ערערו לבית המשפט המחוזי על החלטתו של בית משפט השלום, וביום 17.3.2014 נדחה ערעורם. המבקשים טענו במסגרת הערעור, כי שגה בית משפט השלום כאשר לא קיבל את טענתם לביטול צווי ההריסה מתמת הגנה מן הצדק. בנוסף, חזרו וטענו המבקשים, כי לא מתקיימים התנאים להפעלתו של סעיף 212 לחוק התכנון והבניה בעניינם. עוד טענו המבקשים, כי שגה בית משפט השלום עת שקבע, כי האינטרס הציבורי לאי הותרת המבנים הבלתי חוקיים על כנס מצדיק את הריסתם, מאחר שהם נבנו "בעקבות הוראות המדינה". לבסוף, טענו המבקשים כי שגה בית משפט השלום בכך שקבע כי אין בידי להכריע בטענות שהועלו על-ידם במישור החוקתי והמנהלי.

בתגובתה לערעור, ציינה המשיבה, כי בהתאם לפסק דינו של בית המשפט המחוזי בעניין פארהוד, מדובר במבקשים בעלי רשות הדירה במקרקעין, ולפיכך

קמה למשיבה הזכות לדרוש את פינויים של המבקשים מהמקרקעין. עוד טענה המשיבה, כי צדק בית משפט השלום משקבע כי התמלאו התנאים הקבועים בסעיף 212 לחוק התכנון והבניה. המשיבה טענה בנוסף, כי האינטרס הציבורי מחייב את דחיית בקשותיהם של המבקשים, וכי אין לקבל את טענותיהם בנוגע לתחולתה של ההגנה מן הצדק, וזאת בין היתר, מאחר שתכלית צווי ההריסה אינה עונשית.

7. ביום 21.2.2013, נערך דיון בערעור, ובמסגרתו הפנה ב"כ המשיבה להחלטת ועדת המשנה לעררים של המועצה הארצית, שלא מצאה לשנות מהקביעה כי המבנים מושא הבקשה יהרסו. בית המשפט המחוזי דחה את טענת המבקשים, כי לא נעברו בנוגע למבנים מושא הבקשה עבירות בניה, בהתאם לחוק התכנון והבניה. בית המשפט המחוזי צידד בקביעתו של בית משפט השלום, כי נעשה ניסיון אמיתי על-ידי המשיבה לאתר את בעלי המבנים, ולאחר שנסקרו העדויות שניתנו בנושא זה, נקבע על-ידי בית המשפט המחוזי, כי התקיים מבצע נרחב לאיתור הבעלים המחזיקים במבנים. בנסיבות אלה, אימץ בית המשפט המחוזי את קביעת בית משפט השלום, כי לא ניתן לדרוש מהמשיבה לבצע פעולות זיהוי מעבר לפעולות שנעשו על-ידיה. בית המשפט המחוזי הדגיש, כי לא די בהוכחת התנאים הקבועים בסעיף 212 לחוק התכנון והבניה לצורך הוצאת צווי הריסה ללא הליך פלילי, וכי על הרשות להוכיח קיומו של אינטרס ציבורי בביצוע צווי ההריסה. בית המשפט המחוזי סקר את מכלול הטענות שהועלו על-ידי המבקשים, ולאחר זאת קבע כי הותרת צווי ההריסה על כנם תשרת את האינטרס הציבורי, לרבות את התכלית של הקמת ישוב חדש לאוכלוסיה הכללית בשטח שבו מצויים המבנים. בנוסף, דחה בית המשפט המחוזי את דרישת המבקשים לדון בטענות האפליה, שכן המקום לדיון בטענות האפליה הוא במסגרת השגות שהיה על המבקשים להגיש על החלטות הממשלה, בפני הערכאות המתאימות.

8. למעלה מן הצורך, התייחס בית המשפט המחוזי להחלטת ועדת המשנה לעררים בהקשר לטענות האפליה, בקובעו, כי נוכח העובדה שאין מניעה שתושבים

בדואים ישתלבו בישוב החדש שיוקם, טענות המבקשים בדבר אפלייתם משוללות כל בסיס משפטי. בית המשפט המחוזי אימץ גם את קביעת בית משפט השלום, לפיה לא היה מקום לדון בטענות המבקשים בהסתמך על עקרונות המשפט החוקתי והמנהלי, שכן טענות אלו מכוונות כלפי מעשה השלטון, ויש לבררן בפני הגורמים המתאימים ובערכאות השיפוטיות המוסמכות. מעבר לנדרש, דחה בית המשפט המחוזי, גם לגופו של עניין, את טענות המבקשים בעניין הזכות לכבוד, הזכות לקניין, הזכות להליך הוגן, וכן לקיומה של הגנה מן הצדק.

הבקשה לרשות ערעור

9. בבקשת רשות ערעור שהגישו המבקשים, ביום 1.5.2014, חזרו המבקשים על עיקרי טענותיהם, והוסיפו כי עניינו של תיק זה מצדיק בחינה חוזרת, היות שמדובר ב- "שאלה משפטית מרכזית שבקשה זו מעלה בפני בית המשפט הנכבד, הנוגעת לתחולת המשפט המינהלי על בתי המשפט האזרחיים כשהם דנים בסוגיית התיישבותם של אזרחים". לטענת המבקשים, יש מקום לדיון בסוגיה זו בערכאה שלישית, מאחר שצווי ההריסה צריכים היו להיבחן על-ידי הערכאות הקודמות באספקלריה של המשפט החוקתי והמינהלי, אך הן נמנעו מלעשות כן.

10. ביום 1.9.2014, הוגשה תגובת המשיבה לבקשה לרשות ערעור. לטענת המשיבה, דין הבקשה להידחות, מאחר שהיא אינה מעוררת כל שאלה עקרונית בעלת השלכות החורגות מתחומה של הבקשה הספציפית, וכן בהיעדר כל הצדקה, לגופו של עניין, להעניק רשות ערעור. עוד נטען, כי כל עניינה של הבקשה הוא ניסיון לסכל יישום תכנית חלוטה שאושרה כדין, להקמת יישוב במקום שבו מצויים המבנים הבלתי חוקיים.

דיון והכרעה

11. לאחר עיון בבקשה ובתגובת המשיבה, נחה דעתי כי דינה של הבקשה לרשות ערעור להידחות. כלל ידוע הוא, כי קבלת רשות ערעור ב"גלגול שלישי"

שמורה למקרים מיוחדים, המעוררים סוגיה בעלת חשיבות ציבורית או שאלה משפטית נכבדה, החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים לבקשה, וכן במקרים נדירים בהם מתעורר חשש מפני עיוות דינו של המבקש או כאשר מתקיימים שיקולי צדק בעניינו (ראו, בהקשר זה, רע"פ 5719/14 קרינסקי נ' מדינת ישראל (10.9.2014); רע"פ 5442/14 חב' ינונה בע"מ נ' מדינת ישראל (4.9.2014) רע"פ 5719/14 וייסמן נ' מדינת ישראל (2.9.2014)).

12. לטעמי, נסיבותיו של המקרה דגן אינן מצדיקות מתן רשות לערעור נוסף, שכן אין מדובר בסוגיה בעלת חשיבות ציבורית עקרונית, החורגת מעניינם של הצדדים לבקשה. מטענות המבקשים עולה, כי מדובר למעשה בערעור נוסף על הכרעתו של בית משפט השלום.

אשר לטענות במישור החוקתי והמינהלי, עמדה בפני המבקשים האפשרות לפנות לערכאות השיפוטיות המתאימות, ולהשיג בפניהן על החלטת ועדת המשנה לעררים של המועצה הארצית. עוד עמדה למבקשים האפשרות להשיג בפני בית המשפט המוסמך על החלטת הממשלה משנת 2002, להקים במקום את הישוב חירן. אף על פי כן, בחרו המבקשים להעלות, שוב ושוב, טענות במישור החוקתי והמינהלי, במסגרת תקיפה עקיפה, בהליך שעניינו ביטול צווי הריסה, במקום לעשות כן בתקיפה ישירה בפני הערכאות המוסמכות.

13. לא למותר הוא לחזור ולציין, כי לא ניתן במסגרת הליך זה לתקוף בתקיפה עקיפה את החלטות ועדת המשנה לעררים והחלטות הממשלה. יצוין, כי בהליכים מושא בקשה זו, בחנו הערכאות הקודמות- כנדרש בהלכה הפסוקה- את קיומו של האינטרס הציבורי במתן צווי ההריסה. במסגרת השיקולים הרלוונטים בחנו הערכאות הקודמות, בין היתר, נתונים אלה: בעלותה של המדינה על הקרקע והרשות ההדירה לשימוש במקרקעין שניתנה למבקשים; המצב התכנוני העדכני בקרקע; וחלופות ההתיישבות המוצעות למבקשים. באיזון כלל השיקולים הצריכים לעניין, הגיעו הערכאות הקודמות לכלל מסקנה כי קיים אינטרס ציבורי במתן

הצווים, הגובר על עניינם הפרטי של המבקשים. לא זו אף זו, תוך כדי בחינת האינטרסים המתנגשים, נזקקו הערכאות הקודמות, ולו בעקיפין, להיבטים מתחום המשפט המינהלי והחוקתי.

14. בנסיבות אלה, נראה כי בדין קבע בית משפט השלום, כי יש לאשר את צווי ההריסה לגבי המבנים שנבנו ללא היתר כדין, וכי צדק בית המשפט המחוזי משלא התערב בהחלטה זו.

15. לאור האמור, הבקשה לרשות ערעור נדחית בזאת.

ניתנה היום, י"ט באלול התשע"ד (14.9.2014).

שׁוֹפֵט

נספח ג'

ראתב אבו אלקיעאן ואח'

כולם ע"י ב"כ עו"ד מאיסאנה מוראני ו/או סוהאד בשארה ו/או חסן
גביאריין ו/או סאוסן זהר ו/או נדים שחאדה ו/או אראם מחאמיד ו/או
מונא חדאד
מעדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל
רחוב יפן 94, ת.ד. 8921, חיפה 31090; טל: 04-9501610;
פקס: 04-9503140.

המבקשים

- נגד -

מדינת ישראל

ע"י ב"כ מפרקליטות המדינה, המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין
דרך מנחם בגין 125, קריית הממשלה, תל-אביב
טל': 03-7634600; פקס: 02-6467985

המשיבה

בקשה לעיון חוזר וביטול החלטה ולמתן תוראה על איחוד דיונים

מוגשת בזאת בקשה לעיון חוזר בהחלטת כבי השופט שהם מיום 14.09.2014 (להלן: "ההחלטה")
לדחות את בקשת רשות ערעור שהגישו המערערים ביום 14.05.2014 ולהורות על איחוד דיונים.
וזאת מהטעמים שיפורטו להלן:

1. בקשת רשות הערעור הנידונה הוגשה ביום 14.05.2014 על החלטתו של כבי בית המשפט
המחוזי בבאר שבע בעפ"א 50761-01-12 לאשר את צווי הריסה שתוציא בית משפט השלום
להריסת בתיהם של כ- 500 תושבי הכפר חבלתי מוכר אום אל-חירן, כאשר באותו אזור
מתוכנן להיות מוקם ישוב.
2. מאז שנת 2011 מתנהל בפני בית משפט נכבד זה הליך מקביל (רע"א 3094/11 אבו אלקיעאן נ'
מדינת ישראל) בנוגע לצווי פינוי שתוצאו נגד תושבי כפר אום אלחירן וזאת כערעור שני על
החלטת בית משפט השלום לפיה נקבע, כי תושבי הכפר אינם פולשים אלא בעלי רשות אם כי
רשות זו הינה חזירה מאחר והינה ללא תמורה (ת"א (בי"ש) 3326/04 מדינת ישראל נ'
אבו אלקיעאן פסי' 11 (פורסם במאגריט, 30.07.2009)).
3. בעניין צווי הפינוי הוגשה בקשת ערעור בפני בית משפט נכבד זה שנידונה לגופה וכערעור לכל
דבר ועניין (רע"א 3094/11) בפני הרכב כבי השופטים רובינשטיין, חנדל וברק-ארוז. לאור
חשיבות הנושא וההתפתחויות שאירעו קיים בית המשפט הנכבד שני דיונים בעניין צווי
הפינוי בתאריכים 20.11.2013 ו- 10.06.2104.

4. חשוב לציין כי בשני דיונים אלה לא נעשתה למעשה הפרדה במישור המהותי בין צווי החריטה וצווי הפינוי. שכן, בית המשפט הנכבד התייחס, ובצדק, לתשתית העובדתית כרלבנטית תן לפינוי והן להריסה שהרי התוצאת של ההריסה מובילה כשלעצמה לפינוי.

5. ביום 10.06.2014, ובדיון השני שהתקיים בענין צווי הפינוי ולפני מתן החלטת הנידונה, הביע הרכב בית המשפט הנכבד ספקות לעניין אי חוקיות הבנייה בכפר אום אל-חירן, וזאת נוכח העובדה כי הם הגיעו למקום כבני רשות. אי לכך, בית המשפט הנכבד ביקש כי המשיבה (המדינה) תבדוק אפשרות של עריכת תיקונים בתכנית באופן שיתן ביטוי למצב הנייל. וכלשון בית המשפט הנכבד:

" כלומר בעצם אין בעיה תכנונית עם הבתים האלה אלא רק יש בעיה עקרונית בגלל שהבתים הם בלתי חוקיים אך בעת שהחלטה נכתבה היה פס"ד חלוט שאומר שהאנשים לא מטיגי גבול אלא אנשים שקבלו רשות מחמדינה לשבת שם אז אולי גופי התכנון היו צריכים לשקול את זה." (פרוטוקול הדיון ברע"א 3094/11 מיום 10.06.2014, דברי כבי' השופטת ברק-ארז)

"הליכי התכנון הם לא עשרת הדברות, אם יש התכנות, חברתי פנתה בעקבות הדברים שנאמרו בפרוטוקול שאפשר היה לשלב והשאלה האם יש היתכנות לווריאציה בתכנון." (פרוטוקול הדיון ברע"א 3094/11 מיום 10.06.2014, דברי כבי' השופט רובינשטיין)

== מצ"ב העתק מפרוטוקול הדיון ברע"א 3094/11 מיום 10.06.2014 והמסומן כנספת א'.

ומתוך החלטת בית משפט נכבד זה:

"העלינו בפני גורמי המשיבה את השאלה הבאה, בלא שניטע מסמרות: נוכח דברים שנאמרו מטעם נציגי המדינה בדיוני תכנון באשר לאפשרות לשילוב בתי מבקשים מסוימים בתכנון הכללי של היישוב בו מדובר, וכיון שהיו לכאורה מן המבקשים שהגיעו בשעתו לשטח כבני רשות, האם ניתן להגיע לתיקון התכנית המפורטת באופן שיתן ביטוי לאמור. הודעה תימטר תוך 60 יום. המבקשים יוכלו להגיב תוך 15 יום נוספים. הצדדים מתבקשים לקיים ישיבה משותפת בתקופה הקרובה כדי לבחון את האפשרות של ההסדר ברוח האמור." (החלטת בית המשפט ברע"א 3094/11 מיום 10.06.2014)

== מצ"ב העתק מהחלטת בית המשפט הנכבד ברע"א 3094/11 מיום 10.06.2014 והמסומן כנספת ב'.

6. ביום 06.08.2014 ולאור ההחלטה של בית המשפט הנכבד, התקיימה ישיבה ראשונה בין הצדדים. המשא ומתן בין הצדדים התייחס בעיקר לנושא השארת התושבים במקומם ובבתיהם ולאפשרות השילוב של התושבים האלה בתכנון החדש. בסוף הפגישה טוכם שכל צד יבחן את הדברים לקראת המשך ניהול המשא ומתן.

7. בהתאם להחלטה הני"ל של בית המשפט ברע"א 3094/11 ביום 05.10.2014 הגישה המשיבה הודעה עדכון מטעמה. תשובה מטעם המערערים עתידה להיות מוגשת בתקופה הקרובה.
8. נראה כי העובדות הני"ל וההתפתחויות האלו לא הונחו או לא הובהרו דיין עת מתן החלטתו הנדונה של כב' השופט שהם.
9. לאור סרבול החוראות התכנוניות וההתפתחויות ולצורך בקשה זו, חשוב להדגיש כי במישור המחנותי אין שוני בין הפינני וההריסה שכן הרקע העובדתי הינו דומה וחסוגיות המשפטיות הינן אותן סוגיות, ועל כן אין ספק שאם ההתפתחויות הני"ל היו בפני בית המשפט הנכבד הן היו מקבלות את משקלן בהחלטתו הנדונה.
10. השארת החלטתו הני"ל של כב' בית המשפט על כנה ללא עיכוב או איחוד דיונים יש בה כדי לפגוע בהרמוניה בין החלטות, בעשיית צדק ובהגנה של המערערים לעניין הליכי הפינני וכן עלולה ליצור מצב של מתן שתי החלטות סותרות במותן על ידי בית משפט נכבד זה. הדבר עלול ליצור מצב אבסורדי בו יתכן שצווי ההריסה ינומשו אך מצד שני תהיה הכרעה לביטול צווי הפינני - בין אם כתוצאה של המשא ומתן בין הצדדים ובין כתוצאה מהכרעה שיפוטית - שתביא להכרה תכנונית בכפר ובבתים. הדבר גם מעניק יתרון בלתי הוגן למשיבה במסגרת המו"מ המתנהל כאמור בעקבות החלטת בית משפט נכבד זה במסגרת רע"א 3094/11.
11. בכל מקרה, ההיענות לבקשה זו לא תגרום נזק כלשהו למשיבים במיוחד לאור העובדה כי החליכים המשפטיים בנושא מונחלים כבר יותר מעשור וחשיבות ההמתנה לפסק דין סופי על ידי הרכב של שלושה שופטי בית משפט נכבד זה שקיים עד כה שני דיונים מעמיקים בסוגייה על כל היבטיה מקבלת משנה תוקף.
12. המבקשים יטענו כי התפתחויות אלה, שלא היו בפני בית המשפט עת קיבל את החלטתו הני"ל, מהוות שינוי מהותי בנסיבות אשר מוצדק שיביא לעיון מחדש בהחלטה נשוא בקשה זו.
13. הדברים מקבלים משנה תוקף לאור העובדה כי גם לפי מבחן הנזק והיעילות, שינוי החלטה לא יגרום נזק למשיבים כי החליכים טרם הסתיימו בערעור בפני בית המשפט הנכבד כפי שצוין לעיל, והם מקיימים מו"מ בנושא. אך הם כן עלולים לגרום לנזק כביר ומשמעותי ביותר למבקשים.
14. בנוסף, הסוגיות העולות במישור המשפט החוקתי הינן חשובות ביותר ולכן ביטול ההחלטה הנדונה ואיחוד המקרה דגן עם הערעור שנמצא כעת בפני בית המשפט הנכבד יסייע גם להצגת מלוא המסכת העובדתית.
15. שיקולי הצדק הינם מרכזיים בבקשה זו וזאת לאור העובדה כי זוהי הפעם הראשונה שאזרחים בישראל, מתבקשים לפנות את יישובם בו הם יושבים יותר מתמישים שנה כאשר ישיבתם, וכפי שנקבע על ידי הערכאות המשפטיות בישראל, הינה לא בבחינת חסגת גבול אלא בחסכמת המדינה, והכל למען הקמת ישוב חדש במקומם. לא במקרה, עובדה זו נחפכה למרכזית בדיונים בפני בית המשפט הנכבד בהליכי הפינני, והיא חסיבה, כנראה, שבית

המשפט העליון הורה לצדדים ובמיוחד למשיבים לבדוק את אפשרות הישארותם של התושבים במקומם ללא הריסה וללא פינוי.

16. אין ספק כי שיקולי הצדק במקרה דין מחייבים כי כבר שלם הקיים מזה יותר מחמישים שנה, בהיתר מטעם המדינה, לא ייהרס מהטעם של הקמת ישוב חדש במקומו וזאת מבלי שניתנה הזדמנות נאותה לערכאה השיפוטית העליונה בישראל ליתן פסק דין סופי בסוגיה זו הנושאת בתוכה השלכות חוקתיות, חברתיות וציבוריות מרחיקות לכת.

17. השארת ההחלטה על כנה ללא שינוי, בין על ידי עיכוב ביצוע ההחלטה עד מתן פסק דין סופי ברע"א 3094/11, ובין על ידי איחוד תיק זה עם החליף הקיים, יפגע קשות בהליך המתקיים בפני הרכב של שלושה שופטים שבו התקיימו עד כה שני דיונים ואולי יידרש לעוד דיון לפני מתן פסק דין סופי.

18. לכן שינוי הנסיבות, ההתפתחויות הנייל, שיקולי הצדק, הצורך בהרמוניה משפטית, הצורך בהמשך הדיונים בהליך המתקיים בפני הרכב של שלושה שופטים, הדמיון המובהק הן במישור העובדה והן במישור המשפט בין שני ההליכים ועצם העובדה שבית המשפט הנכבד טרם נתן פסק דין סופי בענין הפינוי – כולם ביחד מצדיקים בבחינת נסיבות ייחודיות את ההיענות לבקשה זו.

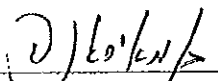
19. בקשה זו אינה כוללת בקשה לעיכוב ביצוע ההחלטה אך אין בכך ויתור כלשהו על זכות המבקשים להגיש בקשה כזו בעתיד וככל שהדבר יידרש.

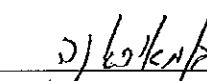
תגובת המשיבה:

20. הח"מ, עו"ד מאיסאנה מוראני, פנתה לבי"כ המשיבה ברע"פ 3082/14 וברע"א 3094/11 לקבלת תגובתם לבקשה זו אך תגובתם לא נתקבלה.

על כן, כבוד בית המשפט מתבקש לשקול מחדש את החלטתו הנייל ולבטלה, לחילופין להורות על עיכוב ביצוע ההחלטה עד מתן פסק דין סופי ברע"א 3094/11 ולהורות על איחוד הדיון בשני התיקים.

עו"ד מאיסאנה מוראני

עו"ד סה'אד בישראל

עו"ד חסן גיבארין

בי"כ המבקשים

חיפה, 22.10.2014

11 (2008)

בית המשפט העליון

תע"א 3097/07

לפני
כבוד השופט אי רובינשטיין
כבוד השופט נח הנדל
כבוד השופטת ד' ברק-ארז

המבקשים: 1. איברהים מרהוד אבו אלקיעאן ו
2. עטורה עיסא אבו אלקיעאן ואחיו

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כפ"ו השופטים סי' הנשיא שי דברת, ר"ב ברקאי, אי' ואג'ו) בתיקוע"א 1165/09 מיום 28.2.2011

תאריך הישיבה: י"ב בסיון התשע"ד (10.06.14)

מזכירת הרפ"ב: יעל קרויב
קלדנית: זינה

בשם המבקשים: עו"ד חסן ג'בארין; עו"ד טוהאד בשארה

בשם המשיבה: עו"ד משה גולן, עו"ד האני טרנר

פרוטוקול

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17

כבוד השופט אי רובינשטיין:

וימנו אתכם לתזכורת כדי שלפני שהתיק יוכרע יתאפשר לנו לשאול כמה שאלונות

כבוד השופטת ד' ברק-ארז:

פונה למדינה ומפנה לעמי 24 לחלטה של המועצה הארצית לפסקה 92 שבה - עליו שאלות על אפשרות "... להכשיר בונים קיימים במטרת התוכנית החזשה ופיתוב שטחי הנועדה למתווה הבחירו שאין הם רואים קושי תכנוני של ממש ביחס לאותם בתיים". כלומר פעם אין בעיה תכנונית עם הבתים האלה אלא רק יש בעיה עקרונית בגלל שהבתים הם בלתי חוקיים אך בעת שהחלטה נכונה היה פס"ד חלוט שאומר שהאנשים לא מסוגלי גבול אלא אנשים שקבלו חלטה מהמדינה לשבת שם או אולי גופי התכנון היו צריכים לשקול את זה

עו"ד גולן:

לא נערכתי לתשובה לשאלה זאת משום שחבריי למעשה לא הגיבירו על החזרה הזו. גם נפתחפס שאלו אם הם רוצים להשולב וחבריי התחמקו מהזכור הזה, הם למעשה תוצים. כפר בחזאי ולא רוצים לגור בישוב כללי

כבוד השופט א' רובינשטיין;

חשאלה שלנו מכוונת לפרופוזיציה שיש ישוב כללי, חשאלה היא האם יש התכנות תכנונית לזה שאתם מתוכננים שרלוונטיים לעניין ויכולו להשתלב בתכנון.

עו"ד גולן:

אנו במצב תכנוני לפיו יש תוכנית מתאר ברמה מפורטת שקובעת בזינק איפה יתנו תחלקות, מה יחיו גבולותיהם ואיפה חבית יחיה ואיפה הכביש והתפורות הקיימת כפי שהיא לא תואמת את התכנון.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז;

הנתון שמתחשבים בו אינו נכון לפי פטי"ד חלוט.

עו"ד גולן:

אם חבריי היו ממשיכים את המחלף בו נקטו והגיעו עד לזוועזות המשנה לערפיס של המועצה הארצית לתו"ב והם נכשלו שם וטיעון כזה גם שם לא טענו, ונניח שהן והם נכשלו שם, מצרפיה היה שיגיעו לכאן לביהמ"ש הזה בשבתו כבג"צ חשאלה, מה אפשר לעשות במסגרת הקיימת.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז;

עדיין אי אפשר לחשיב בשאלה לשאלה. רשות הערעור הוגשה בשנת 2011 והחלטה היא משנת 2012 ואיך המדינה ממשיכה בהליך קבלת החלטות על קביעות עובדתיות המנוגדות לפטי"ד חלוט ולמה המדינה לא הגישה רשות ערעור?

עו"ד גולן:

אינני חושב שיש בעיה בהתנהלות המדינה. חינוך תוכנית לישוב הירוס פ-2003 והתביעה לפינוי הוגשה ב-2004 והמחלפים לפינוי התחילו בשנות התשעים. האם עתה במסגרת תביעה פלגני המבוססת על המצב הקנייני ויש תוכנית להקדם שם לשוב.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז;

אזינני אמר ביושר בתחילת הזיוון כי לא חזנפונן לשאלה הזו ואולי עפשיך צריקן לפתוק ימה ונתרבה.

עו"ד גולן:

יש כאן תוכנית מתאר מפורטת ואיננו יכולות לשנות אותה ישנות 400 עמדות.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז;

(כמות יחידות שג' מתים מצויים בלויים)

עניין טרנזי

מדוברת הכי 300 נפשות.

נציג המבקשים:

כ- 50 בתיים בערך.

עו"ד גולן:

יש כאן רעיון לחקים ישוב כללי שאנשים ירכשו מגרשים, ישוב שהצביון שלו לא נקבע מלכתחילה. מציג התשריט.

כבוד השופט אי רובינשטיין:

מה משמעותה אמירה של האנשים בוועדה שאפשר לשלב את זה אילולא העניין שכנראה לא היה מדויק שבנו שם בצורה בלתי חוקית, הדבר הזה היה ניתן.

עו"ד גולן:

כפי שאמרתי לא ביררתי את הסוגיה הזו ואני בוודאי יעשה את זה אך השאלה מה המשמעות של בירור הזה

כבוד השופט נ' הנדל:

שאוכלי תוכל לתת ביטוי לפתרון אפשרי.

עו"ד גולן:

איך אוכל לתת משמעות לשאלה כזו במסגרת הליכי התכנון הקיימים.

כבוד השופט אי רובינשטיין:

הליכי תכנון אם לא עשרת הדברות, אם יש התכנות, חברתי פנתה בעקבות הדברים שנאמרו בפרוטוקול שאפשר היה לשלב והשאלה האם יש התכנות לווריאציה בתכנון.

כבוד השופטת די ברק-ארז:

פונה למבקשה ושואלת - בכל זאת ולאור דבריהם שנאמרו בהליכי התכנון לנו, לא המשפטים חלאה ונתתם לרכבת התכנונית להמשיך קדימה

עו"ד בשארה:

יש כמה רכבות - יש סתירה בכל הקשורה באפשרות לטעם למצוא חקלים לבני המסקנים אליה הגיעו לאור העובדות שאינן שנויות במחלוקת, שלא מתחייבת פאזיסם פולטיים. חמתותה בשלף ההוא וגם היום. היא לבוא בפניו השאלות ביהמ"ש - והתפנית מואר מהחטות שאין זה שייך לשל

1 מדיניות פיתוח ותכנון וכבר קבועה בתוכניות מוצא מחוזיות, אם יש נכונות לבוא ולדבר. הרי
 2 תוכנית מתאר מפורטת אפשר לשנות. אם יש נכונות למצוא פתרון במקרה זה יתר קל לשבת
 3 במושב, אני מלונח את התיק. 10 שנים מהשלב הראשון שטיפלנו בהתנגדויות ואמרנו מי שבא
 4 ברוח הבא ומי שבא לא צריך להגיד שאנו צריכים להתפנות. באיזה שלב היה טעניו אחז שטענו
 5 שמדובר באוכלוסיה יהודית ובעקבות הערות המועצה הארצית אמרו שזה ישוב כללי לצובר עד
 6 שהגיע חברי. זה מתאים לנו לאוכלוסיה הספציפית אבל מי שבא ברוח הבא ולא צריך לשנות
 7 באופן טוטאלי את הקונספט של תוכנית המתאר. לכל אורך החליך אמרנו שהמצב התכנוני
 8 מאפשר ומלמד באופן ברור שאינטרס הציבורי מחייב לשקול כאופציה ראשונה לקיחה פתשבוך
 9 של המצב הקיים ושילובו במצב התכנוני אבל מי שבא ברוך הבא.

כבוד השופט אי רובינשטיין :

12 מה גבי משיבה בשורה תחתונה, נניח שהדבר ייבדק ויש לו התכנות, יש לכם עניין בדבר הזה?

14 עו"ד בשארה :

15 כמובן, אנו נלחמים כבר 10 שנים בשביל הדבר הזה.

17 כבוד השופט אי רובינשטיין :

18 אבל המשמעות היא שמדובר פה בישוב כללי שבו יש אפשרות לשינוי תכנוני מטוים. אולי שבו
 19 חלק גרים שם מכח היסטורי יוכלו להישאר במקום, זו הכוונה.

21 עו"ד בשארה :

22 בהחלט, אי אפשר שזה ישומע לשתי פנים. דבר ראשון שאמרתי מי שבא ברוך הבא.
 23 אני חשוב שהמשפט מי שבא ברוך הבא די מבטל את העניין, כלומר אנחנו פה ואם אתם רוצים
 24 ותארגנו מטביבנו

26 עו"ד גיאברין :

27 בדיון הקודם זובר על קונספציות ההפרה כאילו זה דבר מובן מאליו. השאלה שביחמיש לא
 28 קיבל תשובה עליה על איזה בסיס מבטטים את קונספציות ההפרה. בחוק יש טעיף שאסור
 29 להפלות על רקע כך וכך ולכן חבריי לא מבונים ולא מביאים פסיין אחד שיבטט אותמה שקורה.
 30 לרובי השאלה הפותחת, ביחמיש קיבל תשובה ואני מסכם אותה כך שיקולג נוחות מינתלות
 31 חברי אומר שכבר תכננו ויש מפות והם גם יוזעים את הפביש אבל השאלה הגדולה האם
 32 השיקולים גורמים על הביוני המעיה בשיקולי הנוחיות האם ישקולג התכלית הראונה

33 ניתנה החלטה

36 קלונית זוח

בית המשפט העליון

דע"א 3094/11

לפני: כבוד השופט אי רובינשטיין
כבוד השופט ני הנדל
כבוד השופטת די ברק-ארז

המבקשים: 1. איברתים פרהוד אבו אלקיעאן ואח
2. עטווח עיסא אבו אלקיעאן ואח

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע מיום 28.2.2011 בתיק ע"א 1165/09 שניתן על ידי השופטים סי הנשיא שי דברות, רי ברקאי, אי ואגו

תאריך הישיבה: י"ב בסיון התשע"ד (10.6.2014)

בשם המבקשים: עו"ד חסן ג'בארין; עו"ד סוחאד בשארה

בשם המשיבה: עו"ד משה גולן; עו"ד האני טרודי

החלטה

העלינו בפני גורמי המשיבה את השאלה הבאה, בלא שניטע מסמרות: נוכח דברים שנאמרו מטעם נציגי המדינה בדיוני חכנון באשר לאפשרות לשילוב בתי מבקשים מסוימים בחכנון הכללי של היישוב בו מדובר, וכיון שהיו לכאורה מן המבקשים שהגיעו בשעתו לשטח כבני רשות, האם ניתן להגיע לתיקון החכנית המפורטת באופן שיחן ביטוי לאמור. הודעה חימטר תוך 60 יום. המבקשים יוכלו להגיב תוך 15 יום נוספים. הצדדים מתבקשים לקיים ישיבה משותפת בתקופה הקרובה כדי לבחון את האפשרות של ההסדר ברוח האמור.

ניתנה היום, י"ב בסיון התשע"ד (10.6.2014).

שופט

שופט

שופט

נספח ד'

3082/14

בבית המשפט העליון

רע"פ 3082/14

לפני: כבוד השופט אי שהם

המבקש: ראתב אבו אלקיעאן ואחי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל ועדה מחוזית לתכנון ובנייה דרום

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע, מיום 17.3.2014, בעפ"א 50761-01-12, שניתן על-ידי כבי השופט אי חזק

בשם המבקשים: עו"ד סוהאר בשארה

החלטה

אינני רואה כל מקום לעיין מחדש בהחלטתי מיום 14.9.2014, או להורות על איחוד דיונים בנושא זה.

ניתנה היום, כ"ט בתשרי התשע"ה (23.10.2014).

שופט